

Z A K O N

O ENERGETSKOJ EFIKASNOSTI I RACIONALNOJ UPOTREBI ENERGIJE

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način efikasnog korišćenja energije i energenata (u daljem tekstu: energije); politika efikasnog korišćenja energije; sistem energetske menadžmenta; mere politike energetske efikasnosti: korišćenje energije u zgradama, kod energetske delatnosti i krajnjih kupaca, za energetske objekte i energetske usluge; energetske oznacavanje i zahtevi u pogledu eko-dizajna; finansiranje, podsticajne i druge mere u ovoj oblasti; osnivanje i poslovi Uprave za finansiranje i podsticanje energetske efikasnosti (u daljem tekstu: Uprava), kao i druga pitanja od značaja za prava i obaveze fizičkih i pravnih lica u vezi sa efikasnim korišćenjem energije.

Cilj

Član 2.

Cilj ovog zakona je stvaranje uslova za efikasno korišćenje energije i unapređenje energetske efikasnosti, čime se doprinosi:

- 1) ostvarivanju ušteda energije;
- 2) sigurnosti snabdevanja energijom;
- 3) smanjenju uticaja energetske delatnosti na životnu sredinu i klimatske promene;
- 4) održivom korišćenju prirodnih i drugih resursa;
- 5) povećanju konkurentnosti privrede;
- 6) poboljšanju uslova za ekonomski razvoj;
- 7) smanjenju energetske siromaštva.

Značenje izraza

Član 3.

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) agregator je pružalac usluge koju pruža fizičko ili pravno lice u cilju objedinjavanja potrošnje većeg broja krajnjih kupaca ili kupac-proizvođač i proizvedene električne energije proizvođača i kupaca-proizvođača, radi prodaje, kupovine ili učešća na bilo kom tržištu električne energije;

2) aukcija je postupak nadmetanja u okviru kojeg se može steći pravo na tržišnu premiju;

3) visokoefikasna kogeneracija je kogeneracija čija proizvodnja osigurava uštedu primarne energije u odnosu na referentne vrednosti za odvojenu proizvodnju toplotne i električne energije za unapred zadati procenat, izračunat u skladu sa Metodologijom za utvrđivanje efikasnosti postupka kogeneracije, kao i proizvodnja u maloj kogeneraciji i mikro-kogeneracijskoj jedinici;

4) godišnji izveštaj o ostvarivanju ciljeva uštede energije (u daljem tekstu: Godišnji izveštaj) je izveštaj kojim obveznik sistema energetskog menadžmenta izveštava ministarstvo nadležno za poslove energetike o sprovedenim merama i aktivnostima i stepenu realizacije ciljeva definisanih programom i planom energetske efikasnosti;

5) delitelj toplote je uređaj ugrađen na svim grejnim telima u delu zgrade pomoću kojeg se određuje udeo pojedinačnog dela zgrade u troškovima predate toplotne energije;

6) deo zgrade je upotrebna celina unutar zgrade (krilo, blok, sprat, stan, poslovni prostor ili slično) koja je predviđena ili preuređena za zasebno korišćenje;

7) distribucija toplotne energije je prenošenje toplotne energije distributivnom mrežom toplotne energije, tj. vrelovodnom, toplovodnom, parovodnom mrežom i/ili mrežom za razvod rashladnog fluida, od obračunskog mernog mesta proizvođača toplotne energije do obračunskog mernog mesta kupca;

8) eko-dizajn je uključivanje aspekata životne sredine u projektovanje i konstrukcija proizvoda koji utiču na potrošnju energije, radi poboljšanja učinka proizvoda na životnu sredinu tokom njegovog celokupnog životnog ciklusa;

9) elaborat o energetske efikasnosti energetskih objekata je elaborat u kojem se na osnovu propisanih metoda dokumentovano izračunava, odnosno procenjuje, stepen energetske efikasnosti energetskih objekata;

10) energetska efikasnost je odnos između ostvarenog rezultata u uslugama, dobrima ili energiji i za to utrošene energije;

11) energetska oznaka je grafički dijagram, bilo u štampanom ili elektronskom obliku, koji uključuje skalu slova latiničnog pisma od „A” do „G”, gde svako slovo predstavlja klasu, a svaka klasa odgovara uštedi energije, iskazana u sedam različitih boja, od tamno zelene do crvene u cilju da informiše kupce proizvoda o energetske efikasnosti i energetske potrošnji; uključuje reklasirane oznake i oznake sa manje razreda i boja u skladu sa ovim zakonom;

12) energetska sanacija zgrade je izvođenje građevinskih i drugih radova na postojećoj zgradi, kao i popravka ili zamena uređaja, postrojenja, opreme i instalacija istog ili manjeg kapaciteta, kojima se ne utiče na stabilnost i sigurnost objekta, ne menjaju konstruktivni elementi, ne utiče na bezbednost susednih objekata i saobraćaja, ne utiče na zaštitu od požara i zaštitu životne sredine, ali kojima može da se menja spoljni izgled uz potrebne saglasnosti u cilju povećanja energetske efikasnosti zgrade, odnosno smanjenja potrošnje svih vrsta energije primenom tehničkih mera i standarda na postojećim elementima zgrade, uređajima, postrojenjima i opremi;

13) energetska usluga je usluga koja obezbeđuje materijalnu ili drugu korist, odnosno dobro nastalo kombinacijom primene energetske efikasne tehnologije ili aktivnosti, koje mogu uključiti rad, održavanje, upravljanje i kontrolu potrebnu za pružanje usluge, koja se pruža na osnovu ugovora i koja u normalnim okolnostima dovodi do proverljivog, merljivog, odnosno procenjivog poboljšanja energetske efikasnosti ili ušteda primarne energije;

14) energetske menadžer je fizičko lice koje ima licencu energetskog menadžera, imenovano od strane obveznika sistema energetskog menadžmenta da prati i beleži načine korišćenja i količine upotrebene energije, predlaže mere energetske efikasnosti i obavlja druge poslove utvrđene ovim zakonom;

15) energetske pregled je sistematska procedura za pribavljanje odgovarajućih podataka i saznanja o postojećem nivou, načinu i strukturi potrošnje

energije objekta, proizvodnog procesa, privatne ili javne usluge, pomoću kojih se utvrđuju i kvantifikuju ekonomski isplative mere energetske efikasnosti i priprema izveštaj o energetsom pregledu;

16) energetski savetnik je fizičko lice koje ima licencu energetskog savetnika i sprovodi energetski pregled u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona;

17) energetsko siromaštvo u smislu ovog zakona je rezultat kombinacije niskih prihoda domaćinstva, velike potrošnje raspoloživih prihoda na energiju i nedovoljne energetske efikasnosti;

18) energija je električna energija, toplotna energija i energenti u koje spadaju: ugalj, prirodni gas, nafta, derivati nafte (bezolovni motorni benzini, avionski benzini, mlazna goriva, gasna ulja, ulja za loženje, tečni naftni gas i drugo), uljni škrljci, obnovljivi i drugi izvori energije;

19) efikasna isporuka energije u smislu ovog zakona je predaja toplotne i/ili električne energije koju vrši pružalac energetske usluge korisniku energetske usluge na osnovu ugovora o efikasnoj isporuci energije;

20) efikasno korišćenje energije je korišćenje energije za kvalitetno obavljanje odgovarajućih aktivnosti i pružanje usluga na način kojim se postiže minimalna potrošnja energije, u okviru tehničkih mogućnosti savremenih postrojenja, opreme i uređaja;

21) fid-in tarifa je vrsta operativne državne pomoći koja se dodeljuje u obliku podsticajne otkupne cene koja se garantuje po kWh za isporučenu električnu energiju isporučenu u elektroenergetski sistem u toku podsticajnog perioda;

22) garancija porekla je elektronski dokument koji ima isključivu funkciju da krajnjem kupcu dokaže da je određena količina električne energije proizvedena u visokoefikasnoj kogeneraciji;

23) zastupnik je pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, kojeg je proizvođač pismeno ovlastio da za njegov račun preuzima radnje u vezi sa stavljanjem proizvoda na tržište Republike Srbije;

24) zgrada u smislu ovog zakona je građevina sa podom, krovom i spoljnim zidovima, izgrađena kao samostalna upotrebna celina u kojoj se koristi energija radi postizanja određenih unutrašnjih klimatskih uslova, a namenjena je za stanovanje, obavljanje neke delatnosti ili za smeštaj i čuvanje životinja, robe, opreme za različite proizvodne i uslužne delatnosti i dr.;

25) zgrade centralne vlasti su administrativne zgrade u svojini Republike Srbije koje koriste organi i organizacije koji imaju nadležnost na celoj teritoriji Republike Srbije;

26) izveštaj o energetsom pregledu je izveštaj koji nakon sprovedenog energetskog pregleda priprema energetski savetnik u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima donetim na osnovu ovog zakona;

27) ISEM je informacioni sistem za praćenje i analizu potrošnje energije i vode u javnim objektima koji služi za potrebe sistema energetskog menadžmenta i kojim upravlja ministarstvo nadležno za poslove energetike;

28) isporuka proizvoda na tržište je svako činjenje dostupnim proizvoda koji utiče na potrošnju energije, na tržištu Republike Srbije radi distribucije, potrošnje ili upotrebe, u okviru privredne delatnosti, sa ili bez naknade;

29) isporučilac proizvoda je proizvođač ili njegov zastupnik ili uvoznik koji stavlja proizvod koji utiče na potrošnju energije na tržište Republike Srbije;

30) javna zgrada je zgrada u javnoj svojini;

31) korisnici javnih sredstava su direktni i indirektni korisnici budžetskih sredstava, korisnici sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje i javna preduzeća osnovana od strane Republike Srbije, odnosno lokalne vlasti, pravna lica osnovana od strane tih javnih preduzeća, pravna lica nad kojima Republika Srbija, odnosno lokalna vlast ima direktnu ili indirektnu kontrolu nad više od 50% kapitala ili više od 50% glasova u upravnom odboru, druga pravna lica u kojima javna sredstva čine više od 50% ukupnih prihoda ostvarenih u prethodnoj poslovnoj godini, kao i javne agencije i organizacije na koje se primenjuju propisi o javnim agencijama;

32) kogeneracijska jedinica je proizvodna jedinica koja može da radi u režimu kogeneracije;

33) kombinovana proizvodnja toplotne i električne energije (kogeneracija) je proces istovremene proizvodnje toplotne i električne ili mehaničke energije u istom procesu;

34) kotao je uređaj koji se sastoji od gorionika i tela kotla, u kojem se fluid zagreva energijom oslobođenom u procesu sagorevanja;

35) krajnji kupac je fizičko ili pravno lice ili preduzetnik koje kupuje energiju za sopstvene potrebe;

36) kupac proizvoda je fizičko ili pravno lice ili preduzetnik, koji kupuje, iznajmljuje ili drži proizvod za sopstvenu upotrebu bez obzira da li postupa u okviru ili van svog poslovanja, trgovine, zanata ili profesije;

37) kupac-proizvođač je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik, krajnji kupac električne energije koji deo svojih potreba za električnom energijom zadovoljava iz sopstvene proizvodnje električne energije i koristi distributivnu mrežu za predaju viška proizvedene i preuzimanje električne energije kada mu njegova proizvodnja nije dovoljna da zadovolji sopstvene potrebe;

38) lista sa podacima je standardni dokument koji sadrži informacije o proizvodu, u štampanom ili elektronskom obliku;

39) lokalna energetska zajednica je pravni subjekt koji se zasniva na dobrovoljnom i otvorenom učešću i koji je pod efektivnom kontrolom članova zajednice ili akcionara koji su fizička lica, lokalne vlasti, uključujući opštine ili mala preduzeća, čija je osnovna delatnost obezbeđivanje ekonomskih, ekoloških ili socijalnih koristi svojim članovima ili lokalnim oblastima u kojima posluje, a ne ostvarivanje finansijske dobiti, a koji mogu učestvovati u proizvodnji električne energije, uključujući i onu iz obnovljivih izvora, distribuciji, snabdevanju, potrošnji, agregaciji, pružanju usluge skladištenja električne energije, energetske efikasnosti ili punjenja električnih vozila ili pružanja drugih usluga svojim članovima ili akcionarima;

40) mere energetske efikasnosti su radnje koje dovode do proverljivog i merljivog ili procenjivog povećanja energetske efikasnosti i preduzimaju se kao rezultat mere politike energetske efikasnosti; merom energetske efikasnosti smatra se i proizvodnja električne odnosno toplotne energije korišćenjem obnovljivih izvora energije, pod uslovom da se proizvedena električna, odnosno toplotna energija koristi na mestu proizvodnje;

41) mere politike energetske efikasnosti su regulatorni, finansijski, fiskalni, ili instrumenti informativnog karaktera koje utvrđuju organi i druga tela, kao i druge javne službe radi stvaranja okvira podrške ili podsticaja za učesnike na tržištu, da pružaju i nabavljaju energetske usluge i primenjuju druge mere energetske efikasnosti;

42) MVP (monitoring and verification platform) je informacijski sistem za praćenje i proveru ostvarenih ušteda finalne energije, kojim upravlja ministarstvo nadležno za poslove energetike;

43) mala kogeneracija je elektrana maksimalne snage veće od 50 kWe i manje od 500 kWe, koja može da ima jednu ili više kogeneracijskih jedinica i ostvaruje uštedu primarne energije u odnosu na referentne vrednosti za odvojenu proizvodnju toplotne i električne energije;

44) mikro-kogeneracijska jedinica je jedinica za kogeneraciju maksimalne snage ispod 50 kWe, čija proizvodnja osigurava uštedu primarne energije u odnosu na referentne vrednosti za odvojenu proizvodnju toplotne i električne energije; mikro-kogeneracijska jedinica može da ima pravni položaj kupca-proizvođača na način kako je to uređeno zakonom kojim se uređuju obnovljivi izvori energije;

45) model je verzija proizvoda čije sve jedinice imaju iste tehničke karakteristike relevantne za oznaku energetske efikasnosti i listu sa podacima, kao i istu identifikaciju modela;

46) napredni merni sistem (smart metering system) je elektronski sistem za merenje protoka energije koji omogućava merenje i registraciju više parametara potrošnje energije nego klasični merni uređaji, u stvarnom vremenskom periodu isporuke;

47) napredni merni uređaj (smart metering device) je elektronski sistem za merenje protoka energije koji omogućava merenje i registraciju više parametara potrošnje energije nego klasični merni uređaji, u stvarnom vremenskom periodu isporuke;

48) neto potrošnja finalne energije je ukupna finalna energija isporučena za energetske svrhe u industriji, transportu, domaćinstvima, javnim i komercijalnim delatnostima, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, isključujući sopstvenu potrošnju električne i toplotne energije u sektoru proizvodnje električne i toplotne energije i gubitke električne i toplotne energije u prenosu i distribuciji;

49) objekat jeste građevina spojena sa tlom, izvedena od svrsishodno povezanih građevinskih proizvoda, odnosno građevinskih radova, koja predstavlja fizičku, funkcionalnu, tehničko-tehnološku ili biotehničku celinu (zgrade i inženjerski objekti i sl.), koji može biti podzemni ili nadzemni;

50) odziv potrošnje je promena potrošnje električne energije krajnjeg kupca: kao odgovor na tržišne signale, uključujući promenu cene električne energije, ili kao rezultat prihvatanja ponude krajnjeg kupca da proda smanjenje ili povećanje potrošnje električne energije po tržišnoj ceni;

51) plan energetske efikasnosti je planski dokument sa merama i aktivnostima kojima obveznik sistema energetskog menadžmenta planira da sprovede program energetske efikasnosti;

52) poboljšanje energetske efikasnosti je smanjenje potrošnje energije za isti obim i kvalitet obavljenih proizvodnih aktivnosti i pruženih usluga, ili povećanje obima i kvaliteta obavljenih proizvodnih aktivnosti i pruženih usluga uz istu potrošnju energije, koje se ostvaruje primenom mera efikasnog korišćenja energije (tehnoloških promena, ponašanja korisnika energije i/ili ekonomskih promena);

53) povlašćeni proizvođač električne energije je pravno lice ili preduzetnik koji proizvodi električnu energiju u visokoefikasnoj kogeneraciji i ostvaruje pravo na fid-in tarifu, odnosno tržišnu premiju u skladu sa ovim zakonom;

54) potrošna topla voda je voda iz vodovodne mreže zagrejana toplotom iz sistema daljinskog grejanja, namenjena potrošnji kod krajnjih kupaca;

55) potrošnja primarne energije je ukupna potrošnja energije, isključujući potrošnju za neenergetske svrhe;

56) privremeno povlašćeni proizvođač električne energije je pravno lice ili preduzetnik koji je stekao pravo na tržišnu premiju, odnosno pravo na fid-in tarifu i ima druga prava i obaveze predviđene ovim zakonom;

57) prodavac je pravno lice ili preduzetnik registrovan u Republici Srbiji, koji potrošačima prodaje, izdaje u zakup, prodaje na lizing ili prikazuje proizvod, ili instalater koji isporučuje proizvod kupcu proizvoda, sa ili bez plaćanja;

58) program energetske efikasnosti je planski dokument koji donosi jedinica lokalne samouprave, odnosno drugi obveznik sistema energetske menadžmenta o planiranom načinu ostvarivanja i veličini planiranog cilja uštede energije, za period od najmanje tri godine;

59) proizvod koji utiče na potrošnju energije (proizvod) je roba ili sistem čija upotreba utiče na potrošnju energije, koja se stavlja na tržište i/ili pušta u rad, uključujući delove koji utiču na potrošnju energije tokom korišćenja, koji su stavljeni na tržište ili pušteni u rad za kupca, a koji su namenjeni za ugradnju u proizvod;

60) proizvođač je fizičko ili pravno lice ili preduzetnik koji proizvodi proizvod ili za kog se proizvod projektuje ili proizvodi, a koji taj proizvod stavlja na tržište pod svojim imenom ili žigom;

61) pružalac energetske usluge je fizičko ili pravno lice ili preduzetnik koji pruža energetske usluge i sprovodi druge mere za poboljšanje energetske efikasnosti kod korisnika energetske usluge;

62) puštanje u rad je prvo korišćenje nekog proizvoda u Republici Srbiji u skladu sa njegovom namenom;

63) reklasirana oznaka je energetska oznaka za određenu grupu proizvoda čija klasa je promenjena i može se razlikovati od energetske oznake pre promene klase uz istovremeno očuvanje vizuelne usklađenosti svih oznaka;

64) rekonstrukcija je izvođenje građevinskih i drugih radova na postojećem objektu u gabaritu i volumenu objekta kojima se utiče na ispunjavanje osnovnih zahteva za objekat, menja tehnološki proces; menja spoljni izgled objekta ili povećava broj funkcionalnih jedinica, vrši zamena uređaja, postrojenja, opreme i instalacija sa povećanjem kapaciteta;

65) SEMIS je informacioni sistem za praćenje sprovođenja sistema energetske menadžmenta kojim upravlja ministarstvo nadležno za poslove energetike;

66) sistem energetske menadžmenta jeste sistem organizovanog upravljanja energijom koji obuhvata najširi skup regulatornih, organizacionih, podsticajnih, tehničkih i drugih mera i aktivnosti, kao i organizovanog praćenja i analize obavljanja energetske delatnosti i potrošnje energije, koje u okvirima svojih ovlašćenja, planiraju i sprovode obveznici sistema energetske menadžmenta;

67) sistem daljinskog grejanja/hlađenja je prenošenje toplotne energije, od mesta proizvodnje toplotne energije, preko distributivne mreže toplotne energije, u više objekata, za potrebe grejanja ili hlađenja prostora ili za potrebe tehnoloških procesa;

68) sistem efikasnog daljinskog grejanja/hlađenja je sistem daljinskog grejanja/hlađenja koji koristi najmanje 50% energije iz obnovljivih izvora energije, 50% otpadne toplote, 75% toplotne energije proizvedene u kogeneraciji ili 50% kombinacije tako proizvedene energije;

69) sistem za grejanje je sistem uređaja i opreme potrebnih za pripremu vazduha u prostoriji, pomoću kojeg se postiže viša temperatura;

70) sistem za klimatizaciju je sistem uređaja i opreme potrebnih za pripremu vazduha u prostoriji, u smislu regulacije njegove temperature;

71) sistem podsticaja je skup podsticajnih mera koji se odnose na visokoefikasnu kogeneraciju;

72) specifična potrošnja energije je količnik utrošene energije i količine proizvoda ili usluge, ili površine objekta i sl.; specifična potrošnja energije je jedan od indikatora kojim se ocenjuje unapređenje energetske efikasnosti;

73) stavljanje na tržište je prva isporuka proizvoda na tržište Republike Srbije sa ciljem njegove distribucije ili upotrebe uz naplatu ili besplatno, bez obzira na način prodaje;

74) tehnički sistem zgrade je sva tehnička oprema zgrade ili dela zgrade za grejanje, hlađenje, ventilaciju prostora, zagrevanje potrošne tople vode, osvetljenje zgrade, automatsko upravljanje i kontrolu, proizvodnju električne energije u zgradi, ili kombinaciju navedenog, uključujući sisteme koji koriste energiju iz obnovljivih izvora energije;

75) tržišna premija je vrsta operativne državne pomoći koja predstavlja dodatak na tržišnu cenu električne energije koju korisnici premije isporuče na tržište i koja se određuje u evrocentima po kWe u postupku aukcija;

76) toplotna pumpa je uređaj ili tehnički sistem ili instalacija koja omogućava da se toplota u smeru suprotnom od prirodnog prenosi iz okolnog vazduha, vode ili zemlje niže temperature, na vazduh u objektu ili potrošnu toplu vodu više temperature, za potrebe grejanja ili za industrijsku namenu. Kod reverzibilnih toplotnih pumpi, protok toplote može biti i iz objekta na okolinu;

77) toplotna energija je unutrašnja (termička) energija vrele vode, tople vode ili pare ili rashladnog fluida, koja se koristi za zagrevanje ili hlađenje prostora, zagrevanje potrošne tople vode ili za potrebe tehnoloških procesa;

78) ukupna korisna površina u smislu ovog zakona je neto površina zgrade ili dela zgrade gde se koristi energija radi postizanja određenih unutrašnjih klimatskih uslova;

79) ukupna neto površina u smislu ovog zakona je neto površina zgrade ili dela zgrade koja obuhvata pored ukupne korisne površine i površinu delova zgrade gde se ne koristi energija radi postizanja određenih unutrašnjih klimatskih uslova;

80) ušteda energije je količina uštede energije utvrđena merenjem i/ili procenjivanjem potrošnje pre i nakon sprovođenja mera za poboljšanje energetske efikasnosti, uz normalizaciju spoljnih uslova koji utiču na potrošnju energije.

Ostali izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju značenje određeno zakonom kojim se uređuje oblast energetike.

II. POLITIKA ENERGETSKE EFIKASNOSTI

Javni interes

Član 4.

Energetska efikasnost i racionalna upotreba energije je u javnom interesu Republike Srbije i od posebnog značaja za Republiku Srbiju, osim kada su u pitanju zaštićena područja i područja ekološke mreže.

Osnovni akti

Član 5.

Osnovni akti kojima se utvrđuje politika energetske efikasnosti su:

- 1) Strategija razvoja energetike Republike Srbije koja se donosi u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike (u daljem tekstu: Strategija);
- 2) Program kojim se utvrđuju uslovi, način, dinamika i mere za ostvarivanje Strategije, koja se donosi u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike;
- 3) Integrisani nacionalni energetske i klimatski plan (u daljem tekstu: NEKP) koji se donosi u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike.

Strateški i planski dokumenti republičkih organa, koji nisu navedeni u stavu 1. ovog člana, a koji doprinose sprovođenju politike energetske efikasnosti donose se uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo), i ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine, kada se strateška i planska dokumenta odnose na zaštićeno područje i područje ekološke mreže.

Ciljevi energetske efikasnosti utvrđuju se strateškim i planskim aktima iz stava 1. ovog člana.

NEKP u delu koji se odnosi na energetske efikasnost naročito sadrži indikativni cilj energetske efikasnosti, cilj kumulativne uštede energije, mere za njihovo dostizanje, kao i cilj energetske efikasnosti za zgrade centralne vlasti.

Planiranje energetske efikasnosti u autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave

Član 6.

Autonomna pokrajina i jedinice lokalne samouprave u svojim planskim dokumentima planiraju aktivnosti u oblasti energetske efikasnosti u skladu sa Strategijom, Programom kojim se utvrđuju uslovi, način, dinamika i mere za ostvarivanje Strategije, NEKP, ovim zakonom i zakonom kojim je uređen planski sistem Republike Srbije.

Ciljevi energetske efikasnosti

Član 7.

Ciljevi energetske efikasnosti su indikativni cilj energetske efikasnosti, cilj kumulativne uštede energije i drugi ciljevi propisani aktima iz člana 5. stav 1. ovog zakona.

Indikativni cilj energetske efikasnosti Republike Srbije, u određenoj godini, može se iskazati kao:

- cilj uštede primarne i/ili finalne energije ili
- maksimalno dozvoljena vrednost potrošnje primarne i/ili finalne energije ili
- vrednost indikatora energetske efikasnosti ili
- na drugi način u skladu sa potvrđenim međunarodnim obavezama.

Cilj kumulativne uštede energije Republike Srbije predstavlja obavezujuću uštedu energije u finalnoj potrošnji koja se utvrđuje u skladu sa obavezama Republike Srbije preuzetim potvrđenim međunarodnim sporazumima i proračunava kao zbir godišnjih novoostvarenih ušteda u određenom vremenskom periodu.

Metodologiju proračuna cilja kumulativne uštede energije iz stava 3. ovog člana utvrđuje ministar nadležan za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministar).

Praćenje ostvarivanja ciljeva energetske efikasnosti

Član 8.

Ministarstvo prati ostvarivanje ciljeva energetske efikasnosti iz člana 7. stav 1. ovog zakona tako što prikuplja podatke o sprovedenim merama, ostvarenim uštedama energije, kao i druge potrebne podatke, vrši analizu, proveru i ocenu postignutih rezultata.

Ministarstvo izveštava o stepenu realizacije ciljeva energetske efikasnosti iz člana 7. stav 1. ovog zakona u okviru izveštaja o sprovođenju akata iz člana 5. stav 1. ovog zakona.

Organi državne uprave, drugi organi Republike Srbije, organi autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, uključujući gradske opštine, javna preduzeća i drugi korisnici javnih sredstava koji u okviru svojih nadležnosti sprovode i/ili finansiraju mere energetske efikasnosti, dostavljaju Ministarstvu podatke iz stava 1. ovog člana.

Korisnici javnih sredstava iz stava 3. ovog člana u obavezi su da u periodu koji propiše Ministar čuvaju dokumentaciju na osnovu koje su dostavili podatke iz stava 1. ovog člana i da je na zahtev dostave Ministarstvu radi provere.

Ministar propisuje vrstu podataka koje dostavljaju korisnici javnih sredstava iz stava 3. ovog člana, kao i rokove za dostavljanje podataka iz stava 1. ovog člana.

Korisnici javnih sredstava iz stava 3. ovog člana dostavljaju podatke iz stava 1. ovog člana putem *MVP* informacionog sistema ili na drugi način u skladu sa aktom iz stava 5. ovog člana.

Metodologije i elementi za proračun ušteda energije

Član 9.

Ministar propisuje metodologiju za proračun ušteda energije koje su rezultat sprovedenih mera energetske efikasnosti.

Ministar propisuje faktore konverzije koji se koriste za obračun konverzije finalne energije u primarnu, kao i faktore emisije ugljen dioksida (SO₂).

Ministar propisuje metodologiju za proračun broja stepen dana grejanja i hlađenja.

Republički hidrometeorološki zavod, javna preduzeća i ustanove, koji za svoje potrebe mere temperaturu spoljašnjeg vazduha, obavezuju se da podatke o satnim očitavanjima temperature sa svojih meteoroloških stanica unose u informacioni sistem ISEM za potrebe obračuna broja stepen dana, u skladu sa metodologijom iz stava 3. ovog člana.

Energetski subjekti su dužni da Ministarstvu, na zahtev, dostavljaju podatke potrebne za proračun faktora konverzije iz stava 2. ovog člana.

III. SISTEM ENERGETSKOG MENADŽMENTA I ENERGETSKI PREGLED

Subjekti sistema energetskeg menadžmenta

Član 10.

Subjekti sistema energetskeg menadžmenta jesu: Vlada, Ministarstvo, obveznici sistema energetskeg menadžmenta, energetske menadžeri i energetske savetnici.

Ovlašćenja Vlade

Član 11.

Vlada kao subjekat sistema energetskeg menadžmenta donosi propise u oblasti energetske efikasnosti i racionalne upotrebe energije, na predlog Ministarstva, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Ovlašćenja Ministarstva

Član 12.

Ministarstvo uređuje, organizuje, sprovodi i prati funkcionisanje sistema energetskeg menadžmenta i realizaciju njegovih ciljeva, i to:

- 1) prikuplja i analizira godišnje izveštaje o ostvarivanju ciljeva uštede energije obveznika sistema energetskeg menadžmenta;
- 2) upravlja informacionim sistemima SEMIS i ISEM;
- 3) organizuje poslove obuke i polaganja ispita za energetske menadžere i energetske savetnike i izdaje uverenje o položenom ispitu;
- 4) izdaje licence energetske menadžerima i energetske savetnicima;
- 5) vodi registre licenciranih energetskeg menadžera i licenciranih energetskeg savetnika koji sadrže sledeće podatke: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, adresu prebivališta, kontakt podatke sa elektronskom adresom, broj licence i datum izdavanja odnosno oduzimanja licence, od kojih su ime i prezime, broj licence i kontakt podaci sa elektronskom adresom dostupni javnosti;
- 6) objavljuje na internet stranici Ministarstva sledeće podatke o licenciranim energetskeg menadžerima i licenciranim energetskeg savetnicima: ime i prezime, broj i vrstu licence, opštinu prebivališta i kontakt podatke, uz prethodnu pisanu saglasnost lica na koje se odnose;
- 7) vrši poslove u oblasti finansiranja efikasnog korišćenja energije i nadzora nad radom Uprave;
- 8) donosi Program podizanja svesti iz oblasti energetske efikasnosti;
- 9) sprovodi promotivne aktivnosti u cilju povećanja energetske efikasnosti;
- 10) obavlja i druge poslove propisane ovim zakonom.

Obveznici sistema energetskeg menadžmenta

Član 13.

Obveznici sistema energetskeg menadžmenta (u daljem tekstu: Obveznik sistema) su:

- 1) privredna društva i javna preduzeća čija je pretežna delatnost u proizvodnom sektoru, ako imaju godišnju potrošnju energije veću od količine koju propiše Vlada;

2) privredna društva i javna preduzeća čija je pretežna delatnost u sektoru trgovine i usluga, ako imaju godišnju potrošnju energije veću od količine koju propiše Vlada;

3) jedinica lokalne samouprave i gradske opštine sa više od 20.000 stanovnika po poslednjem popisu stanovništva;

4) organi državne uprave, drugi organi i organizacije Republike Srbije, organi i organizacije autonomne pokrajine i organizacije za obavezno socijalno osiguranje.

Obveznici sistema iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana izvršavaju obaveze u pogledu sprovođenja sistema energetskog menadžmenta i za ustanove koje su osnovali.

Izuzetno od odredbi st. 1. i 2. ovog člana, obveznici sistema su i ustanove osnovane od strane Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave u oblasti obrazovanja, nauke, kulture, fizičke kulture, zdravstvene zaštite, socijalne zaštite, društvene brige o deci i drugim oblastima, kao i drugi, korisnici javnih sredstava koji nisu obuhvaćeni u stavu 1. tač. 1) – 4) ovog člana na način i pod uslovima koje propiše Vlada, a naročito uzimajući u obzir površinu i namenu objekata koje koriste.

U slučaju kada su održavanje i investiciono-tehnički poslovi na objektima organa državne uprave i drugih organa Republike Srbije, odnosno autonomne pokrajine povereni posebnom organu ili organizaciji Republike Srbije, odnosno autonomne pokrajine, taj organ, odnosno organizacija postaje Obveznik sistema umesto organa čije održavanje i investiciono-tehnički poslovi su mu povereni.

Vlada člana bliže utvrđuje kriterijume na osnovu kojih se utvrđuju obveznici sistema iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana, naročito uzimajući u obzir površinu i/ili vrstu objekata koje koriste, odnosno za koje snose troškove održavanja ili troškove energije.

Obaveze Obveznika sistema

Član 14.

Obveznik sistema dužan je da:

1) prati i analizira sve vidove svoje potrošnje energije, vodi o toj potrošnji redovnu i tačnu evidenciju;

2) utvrđuje ciljeve energetske efikasnosti u okviru svojih poslova i donosi i na zahtev dostavlja Ministarstvu planska akta energetske efikasnosti iz čl. 17-19. ovog zakona radi postizanja uštede energije u skladu sa ciljevima uštede koje definiše Vlada;

3) imenuje potreban broj energetskih menadžera;

4) obaveštava Ministarstvo o licu koje je imenovao za energetskog menadžera i o licu koje je ovlastio da pored energetskog menadžera potpisuje Godišnji izveštaj;

5) donosi interni akt kojim će biti uređena struktura zaduženih i odgovornih lica za realizaciju ciljeva energetskog menadžmenta, kao i odgovornosti, koordinacija i procedure za upravljanje potrošnjom energije;

6) sprovodi mere energetske efikasnosti navedene u programu, odnosno planu iz tačke 2) ovog člana;

7) dostavlja Ministarstvu Godišnji izveštaj o ostvarivanju ciljeva uštede energije sadržanih u programu i planu iz tačke 2) ovog stava;

8) obezbeđuje sprovođenje energetskeg pregleda u rokovima predviđenim ovim zakonom;

9) unosi podatke u SEMIS;

10) redovno i blagovremeno obezbeđuje energetskeg menadžeru pristup podacima koji su mu potrebni za rad;

11) preduzima i druge aktivnosti i mere u skladu sa zakonom.

Obveznici sistema iz člana 13. stav 1. tač. 3) i 4) i stav 3. ovog zakona dužni su da redovno, a najmanje jednom mesečno, unose u ISEM podatke o potrošnji energije i vode u javnim objektima koji su u njihovoj nadležnosti, osim ukoliko je u članu 53. stav 7. ovog zakona predviđeno da to rade druga lica.

Obveznici sistema iz člana 13. tač. 3) i 4) ovog zakona dužni su da planiraju sredstva za sprovođenje mera definisanih programom i planom energetske efikasnosti.

Vlada bliže uređuje način izvršenja obaveza Obveznika sistema iz stava 1. ovog člana.

Ministar bliže propisuje rokove u kojima Obveznici sistema sprovode energetskeg pregled.

Ministar bliže propisuje vrste ovlašćenja za pristup, način i pravila korišćenja informacionih sistema SEMIS i ISEM, metodologiju prikupljanja i obrade podataka koji se unose u ove informacione sisteme, kao i tehničke i druge uslove za njihovo korišćenje.

Ciljevi uštede energije i granična vrednost potrošnje

Član 15.

Vlada na predlog Ministarstva utvrđuje godišnje ciljeve ušteda energije za Obveznike sistema u skladu sa aktima iz člana 5. stav 1. tač. 1-3) ovog zakona i graničnu vrednost godišnje potrošnje energije na osnovu koje se određuje koja privredna društva i javna preduzeća su obveznici sistema.

Ministar propisuje način proračuna godišnje potrošnje energije iz stava 1. ovog člana.

Privredna društva i javna preduzeća iz člana 13. tač. 1) i 2) ovog zakona, dužni su da izvrše proračun godišnje potrošnje energije na način propisan u stavu 2. ovog člana koji na zahtev dostavljaju Ministarstvu.

Dostavljanje Godišnjeg izveštaja

Član 16.

Obveznici sistema energetskeg menadžmenta dostavljaju Ministarstvu Godišnji izveštaj iz člana 14. stav 1. tačka 7) ovog zakona na propisanom obrascu najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Ministar propisuje obrazac Godišnjeg izveštaja i način njegovog dostavljanja.

Planska akta energetske efikasnosti Obveznika sistema

1. Program energetske efikasnosti koji donosi jedinica lokalne samouprave

Član 17.

Jedinica lokalne samouprave, koja je Obveznik sistema donosi program energetske efikasnosti, u cilju izvršenja obaveza Obveznika sistema, koji pored elemenata propisanih zakonom kojim se uređuje planski sistem Republike Srbije, naročito sadrži:

1) planirani cilj ušteda energije, u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 15. stav 1. ovog zakona;

2) pregled i procenu godišnjih energetskih potreba jedinice lokalne samouprave, uključujući i ustanove i javna preduzeća čiji je osnivač i zgrade koje koriste, kao i procenu energetskih svojstava objekata;

3) plan aktivnosti radi sprovođenja mera energetske efikasnosti koje će obezbediti efikasno korišćenje energije, i to:

(1) plan energetske sanacije i održavanja javnih objekata koje koriste organi jedinice lokalne samouprave, javne službe i javna preduzeća čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave,

(2) planove unapređenja energetskih sistema komunalnih usluga (sistem daljinskog grejanja, sistem daljinskog hlađenja, vodosnabdevanja, obezbeđenja javnog osvetljenja, upravljanje komunalnim otpadom, gradski i prigradski prevoz putnika i drugo),

(3) planirane mere energetske efikasnosti;

4) nosioce, rokove i procenu očekivanih rezultata svake od mera energetske efikasnosti, kojima se predviđa ostvarivanje planiranog cilja;

5) izveštaj o rezultatima sprovođenja prethodnog programa energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave;

6) sredstva potrebna za sprovođenje programa, izvore i način njihovog obezbeđivanja.

Program iz stava 1. ovog člana donosi se po prethodno pribavljenoj saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine, ako program obuhvata zaštićeno područje.

Program iz stava 1. ovog člana donosi se na period od tri godine.

Program iz stava 1. ovog člana, može biti donet i kao sastavni deo drugog planskog dokumenta jedinice lokalne samouprave, u kom slučaju mora sadržati sve elemente navedene u stavu 1. ovog člana.

2. Program energetske efikasnosti koji donose drugi Obveznici sistema

Član 18.

Program energetske efikasnosti koji donose drugi Obveznici sistema sadrži naročito:

1) godišnje planirane ciljeve ušteda u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 15. stav 1. ovog zakona;

2) pregled i procenu godišnjih energetskih potreba, uključujući procenu energetskih svojstava objekata;

- 3) predlog mera energetske efikasnosti i aktivnosti za njihovo sprovođenje;
- 4) nosioce i rokove realizacije predloženih mera;
- 5) rokove i procenu očekivanih rezultata svake od mera kojima se predviđa ostvarivanje planiranog cilja uz navođenje izvora informacije na osnovu kojih se vrši verifikacija;
- 6) izveštaj o rezultatima sprovođenja prethodnog programa energetske efikasnosti;
- 7) finansijske instrumente (izvore i način obezbeđivanja sredstava) predviđene za sprovođenje planiranih mera i aktivnosti.

Program iz stava 1. ovog člana donosi se po prethodno pribavljenoj saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine, ako program obuhvata zaštićeno područje. Program energetske efikasnosti iz stava 1. ovog člana, donose drugi Obveznici sistema (osim jedinice lokalne samouprave) na period od tri godine.

3. Plan energetske efikasnosti koji donose obveznici sistema energetske menadžmenta

Član 19.

Plan energetske efikasnosti koji donose Obveznici sistema detaljnije razrađuje mere energetske efikasnosti i aktivnosti za njihovo sprovođenje iz programa iz čl. 17. i 18. ovog zakona, a sadrži naročito: mere energetske efikasnosti i aktivnosti kojima se ostvaruje efikasno korišćenje energije, nosioce i rokove za sprovođenje planiranih aktivnosti, očekivane rezultate za svaku od mera, odnosno aktivnosti, finansijske instrumente (izvore i način obezbeđivanja) predviđene za sprovođenje planiranih mera i izveštaj o realizaciji prethodnog plana energetske efikasnosti.

Plan energetske efikasnosti iz stava 1. ovog člana donose Obveznici sistema na period od jedne godine.

Energetski menadžer

Član 20.

Energetski menadžer je fizičko lice koje ima licencu energetske menadžera, izdatu u skladu sa ovim zakonom, i koje je imenovano od strane Obveznika sistema.

Energetski menadžer za Obveznika sistema obavlja sledeće poslove:

- 1) prikuplja i analizira podatke o načinu korišćenja energije;
- 2) organizuje i učestvuje u pripremi programa i plana energetske efikasnosti;
- 3) predlaže mere energetske efikasnosti i učestvuje u njihovoj realizaciji;
- 4) priprema Godišnji izveštaj;
- 5) preduzima druge aktivnosti i mere energetske efikasnosti.

Energetski menadžer Obveznika sistema koji su korisnici javnih sredstava, unosi podatke iz člana 8. stav 1. ovog zakona o ostvarenim uštedama u MVP.

Imenovanje energetske menadžera

Član 21.

Obveznik sistema može imenovati energetske menadžera tako što raspoređuje na poslove energetske menadžera lice iz reda zaposlenih kod

Obveznika sistema ili tako što angažuje lice koje nije kod njega zaposleno, u skladu sa propisima koji regulišu radne odnose.

Dva ili više Obveznika sistema iz člana 13. tačka 3) ovog zakona, iz razloga ekonomičnosti i efikasnosti obavljanja poslova, može imenovati isto lice za energetske menadžera i sporazumom urediti zajedničko obezbeđivanje obavljanja njegovih poslova.

Ministar propisuje bliže uslove za imenovanje energetske menadžera prema vrsti Obveznika sistema i vrsti licence energetske menadžera.

Energetski savetnik

Član 22.

Energetski savetnik je fizičko lice koje ima licencu energetske savetnika.

Energetski savetnik iz stava 1. ovog člana može da sprovodi energetske preglede.

Energetski pregled

Član 23.

Energetski pregled obuhvata naročito: prikupljanje podataka o potrošnji i načinu korišćenja energije, analizu postojećeg nivoa energetske efikasnosti, identifikaciju mera za povećanje energetske efikasnosti sa procenom energetske ušteda i njihovih finansijskih efekata.

Ministar bliže propisuje minimalne kriterijume sprovođenja energetske preglede.

Kategorije energetske preglede su:

- 1) energetski pregled za oblast industrijske energetike,
- 2) energetski pregled za oblast energetike zgrada i
- 3) energetski pregled za oblast energetike javnog sektora.

Energetske preglede u skladu sa ovim zakonom dužni su da vrše obveznici sistema i velika pravna lica definisana zakonom kojim se uređuje oblast računovodstva.

Velika pravna lica iz stava 4. ovog člana sprovode energetski pregled najmanje jednom u četiri godine.

Energetski pregled za lica iz stava 4. ovog člana, sprovodi pravno lice ili preduzetnik koje ispunjava uslov koji se odnosi na broj i odgovarajuću licencu angažovanih energetske savetnika koji sprovode taj pregled.

Ministar bliže propisuje broj i odgovarajuću licencu energetske savetnika koje angažuje pravno lice ili preduzetnik iz stava 6. ovog člana, u zavisnosti od kategorije energetske preglede.

Pravno lice ili preduzetnik koji su sproveli energetski pregled izrađuje izveštaj o sprovedenom energetske preglede, koji dostavlja licima iz stava 4. ovog člana, za koje je vršio pregled i izvod iz izveštaja o sprovedenom energetske preglede, koji dostavlja Ministarstvu.

Lica iz stava 4. ovog člana i pravno lice odnosno preduzetnik koje je izvršilo energetski pregled, dužna su da izveštaj o sprovedenom energetske preglede čuvaju trajno i na zahtev dostave na uvid Ministarstvu.

Ministar bliže propisuje obim i način sprovođenja svake kategorije energetskeg pregleda iz stava 3. ovog člana i sadržaj i način dostavljanja izvoda iz izveštaja o sprovedenom energetskeg pregledu.

Ministarstvo u okviru informacionog sistema SEMIS prikuplja i čuva izvode iz izveštaja o energetskeg pregledima sprovedenim u skladu sa ovim zakonom za lica iz stava 4. ovog člana.

Izveštaj o sprovedenom energetskeg pregledu

Član 24.

Izveštaj o sprovedenom energetskeg pregledu sadrži naročito:

- 1) energetske bilans objekta, proizvodnih procesa i usluga koje su predmet pregleda;
- 2) procenu postojećeg nivoa energetske efikasnosti objekta, proizvodnih procesa i usluga koje su predmet pregleda;
- 3) predlog mera za povećanje energetske efikasnosti objekta, proizvodnih procesa i usluga koje su predmet pregleda;
- 4) procenu ostvarivih ušteda energije i smanjenja emisije CO₂ za svaku predloženu meru, kao i procenu ukupnih ostvarivih ušteda energije i ukupnog smanjenja emisije CO₂ u slučaju istovremene primene više mera efikasnog korišćenja energije, uključujući i ekonomsko-finansijsku analizu tih mera;
- 5) završno stručno mišljenje koje uključuje predlog mera za efikasno korišćenje energije koje treba sprovesti;
- 6) druge podatke od značaja za procenu energetske efikasnosti i predlaganje mera za efikasno korišćenje energije.

Ministar bliže propisuje sadržinu izveštaja o sprovedenom energetskeg pregledu, prema kategorijama energetskeg pregleda iz člana 23. stav 3. ovog zakona.

Sukob interesa energetskeg savetnika

Član 25.

Energetske savetnik ne može da obavlja energetske pregled, ako postoji sukob interesa između tog energetskeg savetnika i subjekta u kojem se vrši energetske pregled.

Sukob interesa energetskeg savetnika postoji ako je savetnik ili lice koje se po zakonu koji uređuje privredna društva smatra sa savetnikom povezanim licem:

- 1) zaposlen u privrednom društvu koje je predmet energetskeg pregleda ili je član upravnog ili nadzornog odbora tog privrednog društva;
- 2) akcionar ili vlasnik udela u privrednom društvu, osim javnih akcionarskih društava, koje je naručilo dati pregled ili vlasnik objekta za koji se vrši energetske pregled;
- 3) zaposlen ili je vlasnik udela ili akcionar osim javnih akcionarskih društava, član upravnog ili nadzornog odbora u privrednom društvu koje je uradilo tehničku dokumentaciju, ili izvršilo tehničku kontrolu tehničke dokumentacije, ili je bilo izvođač radova na objektu ili u pravnom licu kome se pregled vrši.

Uz izveštaj o energetskeg pregledu, savetnik obavezno prilaže i potpisanu izjavu da se ne nalazi u bilo kojoj od situacija koja je ovim zakonom definisana kao sukob interesa.

Organizacija za obuku

Član 26.

Za obavljanje poslova obuke energetske menadžera i energetske savetnika Ministar ovlašćuje organizaciju, koja ispunjava uslove koji se odnose na kadrovsku osposobljenost, tehničku opremljenost i prostor u kome se obavlja obuka (u daljem tekstu: Organizacija za obuku).

Ovlašćenje iz stava 1. ovog člana izdaje se rešenjem Ministra na period od četiri godine i može se obnoviti.

Ministar bliže propisuje uslove iz stava 1. ovog člana, kao i uslove za obnavljanje ovlašćenja Organizaciji za obuku.

Obuka za energetske menadžere i energetske savetnike

Član 27.

Organizacija za obuku sprovodi obuku za energetske menadžere:

- 1) za oblast industrijske energetike,
- 2) za oblast energetike zgrada i
- 3) za oblast energetike javnog sektora.

Organizacija za obuku sprovodi obuku za energetske savetnike:

- 1) za oblast mašinske tehnike,
- 2) za oblast elektrotehnike i
- 3) za oblast arhitekture.

Organizacija za obuku izdaje potvrdu o završenoj obuci iz st. 1. i 2. ovog člana.

Ministar propisuje način sprovođenja i sadržinu programa teorijske i praktične obuke iz st. 1. i 2.

Saglasnost na visinu troškova obuke iz st. 1. i 2. ovog člana, na predlog Organizacije za obuku, daje Ministarstvo.

Uslovi za polaganje ispita za energetskog menadžera

Član 28.

Ispit za energetskog menadžera može polagati lice koje ima:

1) stečeno visoko obrazovanje osnovnih akademskih ili strukovnih studija u oblasti tehničko-tehnoloških nauka u obimu od najmanje 180 ESPB ili ekvivalentnog nivoa utvrđenog drugim posebnim propisima, i potvrdu o završenoj teorijskoj i praktičnoj obuci za energetskog menadžera, ili

2) stečeno visoko obrazovanje master akademskih i strukovnih studija u obimu od najmanje 60 ESPB, ako je na studijama prvog stepena ostvaren obim od 240 ESPB, odnosno najmanje 120 ESPB, ako je na studijama prvog stepena ostvaren obim od 180 ESPB u naučnim oblastima mašinstva, elektrotehnike ili tehnologije i potvrdu o završenoj praktičnoj obuci za energetskog menadžera.

Ispit za energetskog menadžera iz oblasti energetike javnog sektora, pored lica navedenih u stavu 1. ovog člana, može polagati i lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na master akademskim, odnosno strukovnim studijama obima od najmanje 300 ESPB ili ekvivalentnog nivoa utvrđenog drugim posebnim propisima u naučnoj oblasti ekonomije ili bezbednosti i potvrdu o završenoj teorijskoj i praktičnoj obuci za energetskog menadžera.

Uslovi za polaganje ispita za energetske savetnika

Član 29.

Ispit za energetske savetnika za oblast mašinske tehnike može polagati lice koje ima:

- 1) stečeno visoko obrazovanje master akademskih i strukovnih studija u obimu od najmanje 60 ESPB ako je na studijama prvog stepena ostvaren obim od 240 ESPB, odnosno najmanje 120 ESPB, ako je na studijama prvog stepena ostvaren obim od 180 ESPB, u užoj naučnoj oblasti mašinskog inženjerstva;
- 2) položen ispit za energetske menadžera za oblast industrijske energetike ili energetike zgrada;
- 3) licencu za inženjera iz stručne oblasti mašinsko inženjerstvo, uže stručne oblasti termotehnika, termoenergetika i procesna tehnika koja je izdata u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast planiranja i izgradnje i propisima donetim na osnovu tog zakona i
- 4) potvrdu o završenoj obuci za energetske savetnika za oblast mašinske tehnike.

Ispit za energetske savetnika za oblast elektrotehnike može polagati lice koje ima:

- 1) stečeno visoko obrazovanje master akademskih i strukovnih studija u obimu od najmanje 60 ESPB ako je na studijama prvog stepena ostvaren obim od 240 ESPB, odnosno najmanje 120 ESPB, ako je na studijama prvog stepena ostvaren obim od 180 ESPB, u užoj naučnoj oblasti elektrotehničkog inženjerstva;
- 2) položen ispit za energetske menadžera za oblast industrijske energetike ili energetike zgrada;
- 3) licencu za inženjera iz stručne oblasti elektrotehničko inženjerstvo, uže stručne oblasti elektroenergetske instalacije i elektromotorni pogoni, koja je izdata u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast planiranja i izgradnje i propisima donetim na osnovu tog zakona i
- 4) potvrdu o završenoj obuci za energetske savetnika za oblast elektrotehnike.

Ispit za energetske savetnika za oblast arhitekture može polagati lice koje ima:

- 1) stečeno visoko obrazovanje master akademskih i strukovnih studija u obimu od najmanje 60 ESPB ako je na studijama prvog stepena ostvaren obim od 240 ESPB, odnosno najmanje 120 ESPB, ako je na studijama prvog stepena ostvaren obim od 180 ESPB, u užoj naučnoj oblasti arhitekture;
- 2) položen ispit za energetske menadžera za oblast energetike zgrada;
- 3) licencu za arhitektu za energetske efikasnost zgrada, koja je izdata u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast planiranja i izgradnje i propisima donetim na osnovu tog zakona i
- 4) potvrdu o završenoj obuci za energetske savetnika za oblast arhitekture.

Ispit za energetske menadžera i energetske savetnika

Član 30.

Ispit za energetske menadžera, odnosno energetske savetnika polaže se pred komisijom koju obrazuje Ministar.

Ispit za energetskeg menadžera se polaže za oblast industrijske energetike, energetike zgrada i energetike javnog sektora.

Ispit za energetskeg savetnika se polaže za oblast mašinske tehnike, elektrotehnike i arhitekture.

Organizacija za obuku organizuje polaganje ispita iz stava 1. ovog člana.

Ministarstvo izdaje uverenje o položenom ispitu iz stava 1. ovog člana na zahtev lica koje je položilo ispit.

Za izdavanje uverenja iz stava 5. ovog člana plaća se Republička administrativna taksa.

Ministar bliže propisuje uslove i način polaganja ispita iz stava 1. ovog člana.

Saglasnost na visinu troškova polaganja ispita iz stava 1. ovog člana, na predlog Organizacije za obuku, daje Ministarstvo.

Licenca energetskeg menadžera

Član 31.

Ministar izdaje licencu za obavljanje poslova energetskeg menadžera za oblast industrijske energetike, energetike zgrada i energetike javnog sektora licu koje:

- 1) ima položen ispit za energetskeg menadžera;
- 2) ima tri godine radnog iskustva na poslovima za koje se traži odgovarajuća stručna sprema iz člana 28. ovog zakona;
- 3) podnese Ministarstvu zahtev i plati Republičku administrativnu taksu.

Licenca energetskeg menadžera se izdaje rešenjem u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Rešenje Ministra kojim se izdaje licenca energetskeg menadžera je konačno.

Oduzimanje licence

Član 32.

Izdatu licencu iz člana 31. ovog zakona, može rešenjem oduzeti Ministar, na predlog pravnog ili fizičkog lica ili po sopstvenoj inicijativi, uvidom u odgovarajuće dokaze, ako se naknadno utvrdi da je licenca izdata na osnovu netačnih podataka i ako energetskeg menadžer bude pravosnažno osuđen za krivično delo u vezi sa obavljanjem poslova, za koje mu je licenca izdata.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno.

Na osnovu pravosnažnog rešenja iz stava 1. ovog člana, kojim je oduzeta licenca, energetskeg menadžer se briše iz Registra energetskeg menadžera.

Licenca energetskeg savetnika

Član 33.

Ministar izdaje licencu za obavljanje poslova energetskeg savetnika fizičkom licu koje:

- 1) ima položen ispit za energetskeg savetnika,
- 2) ima tri godine radnog iskustva u obavljanju poslova za koje je potrebna odgovarajuća licenca iz člana 29. ovog zakona i
- 3) podnese Ministarstvu zahtev i plati Republičku administrativnu taksu.

Licenca energetskog savetnika se izdaje rešenjem u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Rešenje Ministra kojim se izdaje licenca energetskog savetnika je konačno.

Oduzimanje licence

Član 34.

Izdatu licencu iz člana 33. ovog zakona može rešenjem oduzeti Ministar, na predlog pravnog ili fizičkog lica ili po sopstvenoj inicijativi, uvidom u odgovarajuće dokaze, zbog nesavesnog obavljanja poslova za koje je izdata licenca, i to:

- 1) ako se utvrdi da je licenca izdata na osnovu netačnih podataka;
- 2) ako lice, kome je izdata licenca, bude pravnosnažno osuđeno za prekršaj zbog povrede odredaba o sukobu interesa ili drugih odredaba ovog zakona u vezi sa obavljanjem energetskog pregleda;
- 3) ako lice, kome je izdata licenca, bude pravnosnažno osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci za krivično delo odavanje službene tajne, za krivično delo učinjeno iz koristoljublja, ili za delo učinjeno u vezi sa obavljanjem poslova za koje mu je izdata licenca.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno.

Na osnovu pravosnažnog rešenja iz stava 1. ovog člana, kojim je oduzeta licenca, energetski savetnik se briše iz Registra energetskih savetnika.

IV. ENERGETSKA EFIKASNOST ZGRADA

Energetska efikasnost javnih zgrada

Član 35.

Zgrade ili posebni delovi zgrada u javnoj svojini sa korisnom površinom većom od 250 m² koje koriste organi državne uprave i drugi organi i organizacije Republike Srbije, organi i organizacije autonomne pokrajine, organi jedinica lokalne samouprave i javne ustanove, kao i druge javne službe, moraju da imaju sertifikat o energetskim svojstvima zgrade, odnosno posebnog dela zgrade, u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekata i energetska sertifikacija zgrada.

Sertifikat o energetskim svojstvima zgrada iz stava 1. ovog člana izdaje se na način predviđen propisima kojima se uređuje izgradnja objekata i energetska sertifikacija zgrada.

Prva strana sertifikata o energetskim svojstvima zgrade koja sadrži energetski razred zgrade, mora biti izložena na zgradama iz stava 1. ovog člana na uočljivom i za javnost jasno vidljivom mestu.

Energetska sanacija zgrada centralne vlasti

Član 36.

Mere energetske efikasnosti na zgradama centralne vlasti koje imaju pojedinačnu ukupnu korisnu površinu veću od 250 m², primenjuju se na način da se svake godine energetski sanira utvrđeni procenat zbira ukupne neto površine svih takvih zgrada, pri čemu sanirane zgrade moraju dostići svojstva koja ne mogu biti niža od minimalnih zahteva za energetska svojstva zgrada, propisanih u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekata i energetska sertifikacija zgrada.

Ako se energetska sanacija sprovede na više od utvrđenog procenta zbira ukupne neto površine zgrada centralne vlasti predviđene za sanaciju iz stava 1. ovog člana u određenoj godini, višak će se uračunati u godišnju stopu ostvarene energetske sanacije bilo koje od prethodne ili sledeće tri godine.

Zgradama iz stava 1. ovog člana, koje su energetske sanirane, smatraju se i nove zgrade koje ispunjavaju propisane minimalne zahteve energetske efikasnosti zgrada u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekata i energetska sertifikacija zgrada, a pribavljene su u vlasništvo Republike Srbije i koriste se kao zamena za zgrade centralne vlasti koje su prodane, srušene ili su prestale da se koriste u dve prethodne godine zbog intenzivnijeg korišćenja drugih zgrada.

Vlada, na predlog Ministra, utvrđuje spisak zgrada centralne vlasti koje su predmet energetske sanacije iz stava 1. ovog člana, koji se prema potrebi ažurira.

Vlada može iz spiska zgrada iz stava 1. ovog člana izuzeti zgrade koje nije ekonomski isplativo energetske sanirati zbog njihovog životnog veka ili tehnički nije izvodljivo, jer se radi o zgradama koje su u zoni zaštićenog prirodnog ili predstavljaju zaštićeno kulturno dobro, zgradama koje služe u svrhu odbrane zemlje ili imaju namenu koja ne dozvoljava izvođenje radova na energetske sanaciji.

Vlada na predlog Ministra donosi plan energetske sanacije zgrada centralne vlasti, kojim se naročito utvrđuje i procenat iz stava 1. ovog člana.

Prilikom izrade plana iz stava 6. ovog zakona, prednost se može dati zgradama sa lošijim energetske svojstvima, ako je to troškovno opravdano i tehnički izvodljivo.

Obaveza investitora nove zgrade i zgrade na kojima se izvodi detaljna energetska sanacija

Član 37.

Investitor je dužan da instalaciju za predaju toplotne energije svake nove zgrade ili zgrade koja se detaljno energetske sanira, opremi:

- 1) uređajima za regulaciju i uređajima za merenje predate količine toplotne energije zgradi, a gde postoji i potrošne tople vode;
- 2) uređajima za merenje predate količine toplotne energije za svaki deo zgrade, a gde postoji i potrošne tople vode;
- 3) uređajima za regulaciju predate količine toplotne energije za svako grejno telo.

U slučaju da se zgrada detaljno energetske sanira investitor će je opremiti uređajima iz stava 1. ovog člana, ukoliko je to tehnički izvodljivo i troškovno opravdano.

Zgrada se detaljno energetske sanira ukoliko je ukupna predračunska vrednost radova na energetske sanaciji veća od 25% vrednosti zgrade, isključujući vrednost zemljišta na kojem se zgrada nalazi.

Ministar propisuje metodološki okvir određivanja tehničke izvodljivosti i troškovne opravdanosti aktivnosti iz stava 2. ovog člana.

V. KONTROLA SISTEMA ZA GREJANJE, ODNOSNO KLIMATIZACIJU ZGRADE

Sistemi za automatsku regulaciju i upravljanje

Član 38.

Tehnički sistemi nestambenih zgrada, sa efektivnom nominalnom snagom za grejanje, odnosno klimatizaciju, većom od 290 kW, treba da budu opremljeni sistemima za automatsku regulaciju i upravljanje, ako je to tehnički izvodljivo i troškovno opravdano.

Sistemi automatske regulacije i upravljanja zgradama iz stava 1. ovog člana koji omogućavaju:

- 1) kontinuirano praćenje, evidentiranje, analizu i omogućavanje prilagođavanja korišćenja energije;
- 2) vrednovanje energetske efikasnosti zgrade, otkrivanje snižavanja efikasnosti tehničkih sistema i obaveštavanje lica odgovornog za zgradu ili tehničko upravljanje zgradom o mogućnostima povećanja energetske efikasnosti i
- 3) komunikaciju sa povezanim tehničkim sistemima zgrade i ostalim uređajima unutar zgrade, kao i interoperabilnost sa tehničkim sistemom zgrade koristeći različite vrste tehnologija, uređaja i proizvođača.

Ministar propisuje metodološki okvir određivanja tehničke izvodljivosti i troškovne opravdanosti iz stava 1. ovog člana.

Obaveza kontrole rada sistema za grejanje zgrade

Član 39.

Vlasnik, odnosno korisnik po drugom pravnom osnovu sistema za grejanje zgrade koji se može sastojati od kotla, cirkulacionih pumpi i sistema za automatsko upravljanje i regulaciju, nazivne toplotne snage 70 kW i više, dužan je da obezbedi redovnu kontrolu tog sistema.

Sistem grejanja zgrade koji ispunjavaju zahteve iz člana 38. stav 1. ovog zakona i sistemi daljinskog grejanja nisu predmet kontrole iz stava 1. ovog člana.

Sistemi za grejanje zgrade čiji elementi mogu biti kotao, cirkulaciona pumpa i sistem za automatsko upravljanje i regulaciju, nazivne toplotne snage 70 kW i više, nisu predmet kontrole iz stava 1. ovog člana pod uslovom da su predmet ugovora o energetskom učinku koji se izjednačava sa sprovođenjem ove kontrole.

Kontrolu rada sistema za grejanje zgrade iz stava 1. ovog člana obavlja ovlašćeno pravno lice ili preduzetnik, koji ispunjava uslove u pogledu stručne spreme i radnog iskustva i druge propisane uslove.

Ovlašćeno lice iz stava 4. ovog člana dostavlja obvezniku kontrole iz stava 1. ovog člana i Ministarstvu izveštaj o izvršenoj kontroli sistema za grejanje zgrade.

Ministarstvo vodi registar izveštaja iz stava 5. ovog člana u elektronskom obliku, koji sadrži naročito: naziv lica lica za koje je izvršena kontrola, naziv lica koje je izvršilo kontrolu, identifikaciju objekta i datum vršenja kontrole.

Ministar bliže propisuje:

- 1) sadržaj, način i rokove vršenja kontrole sistema za grejanje zgrade;
- 2) uslove koje moraju ispuniti pravno lice ili preduzetnik da bi dobili ovlašćenje za obavljanje kontrole sistema za grejanje zgrade;
- 3) oblik i sadržaj izveštaja o izvršenoj kontroli i način dostavljanja izveštaja;
- 4) način vršenja kontrole izveštaja o izvršenoj kontroli rada sistema za grejanje zgrada.

Obaveza kontrole rada sistema za klimatizaciju zgrade

Član 40.

Vlasnik, odnosno korisnik sistema za klimatizaciju zgrade, nominalne rashladne snage 70 kW i više, dužan je da obezbedi redovnu kontrolu tog sistema.

Sistemi za klimatizaciju zgrade koji ispunjavaju zahteve iz člana 38. stav 1. ovog zakona, nisu predmet kontrole iz stava 1. ovog člana.

Sistemi za klimatizaciju zgrade, nominalne rashladne snage 70 kW i više, nisu predmet kontrole iz stava 1. ovog člana, pod uslovom da su predmet ugovora o energetsom učinku koji se izjednačava sa sprovođenjem ove kontrole.

Kontrolu sistema iz stava 1. ovog člana obavlja ovlašćeno pravno lice ili preduzetnik, koji ispunjava uslove u pogledu stručne spreme i radnog iskustva i druge propisane uslove.

Ovlašćeno lice iz stava 4. ovog člana dostavlja obvezniku kontrole i Ministarstvu izveštaj o izvršenoj kontroli sistema za klimatizaciju zgrade.

Ministarstvo vodi registar izveštaja iz stava 5. ovog člana u elektronskom obliku, koji sadrži naročito: naziv lica za koje je izvršena kontrola, naziv lica koje je izvršilo kontrolu, identifikaciju objekta i datum vršenja kontrole.

Ministar bliže propisuje:

- 1) sadržaj, način i rokove kontrole sistema za klimatizaciju zgrade;
- 2) uslove koje moraju ispuniti pravno lice ili preduzetnik da bi obavljali kontrolu sistema za klimatizacije zgrade;
- 3) oblik i sadržaj izveštaja o izvršenoj kontroli i način dostavljanja izveštaja;
- 4) način vršenja kontrole izveštaja o izvršenoj kontroli rada sistema za klimatizaciju zgrada.

Ovlašćenje za obavljanje kontrole sistema za grejanje, odnosno klimatizaciju zgrade

Član 41.

Ministar rešenjem daje ovlašćenje za obavljanje kontrole sistema za grejanje ili klimatizaciju zgrade, u skladu sa propisima iz člana 39. stav 7. i člana 40. stav 7. ovog zakona.

Rešenje iz stava 1. ovog člana Ministar donosi u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva za dobijanje ovlašćenja, ako su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom i podzakonskim aktom iz člana 39. stav 7. odnosno člana 40. stav 7. ovog zakona.

Ovlašćenje iz stava 1. ovog člana izdaje se na period od četiri godine i može se produžiti za isti period, ako je ovlašćeno lice podnelo zahtev i ispunjava uslove za produženje ovlašćenja.

Ovlašćeno lice obaveštava Ministarstvo bez odlaganja o izmeni ili prestanku ispunjenosti uslova na osnovu kojih je dobilo ovlašćenje za kontrolu sistema za grejanje, odnosno klimatizaciju zgrade.

Ako jedan ili više uslova na osnovu kojih je dato ovlašćenje za obavljanje kontrole sistema za grejanje, odnosno klimatizaciju zgrade prestane da postoji, Ministar donosi rešenje o oduzimanju ovlašćenja.

Lice koje ne obavesti Ministarstvo da više ne ispunjava uslove za dobijanje ovlašćenja za kontrolu sistema za grejanje, odnosno klimatizaciju zgrade, ne može podneti novi zahtev za dobijanje ovlašćenja u roku od dve godine od dana pravosnažnosti rešenja kojim mu se oduzima ovlašćenje.

Ministarstvo vodi javni registar lica ovlašćenih za obavljanje kontrole sistema za grejanje, odnosno klimatizaciju zgrade, koji naročito sadrži: poslovno ime ovlašćenog lica; i broj i datum rešenja na osnovu kog je izdato ovlašćenje.

Rokovi za dostavljanje izveštaja

Član 42.

Izveštaje iz člana 39. stav 5. i člana 40. stav 5. ovog zakona ovlašćena lica dostavljaju obvezniku kontrole iz člana 39. stav 5. i člana 40. stav 5. ovog zakona u roku od 15 dana, od dana sprovedene kontrole.

Izveštaje iz stava 1. ovog člana ovlašćena lica dostavljaju Ministarstvu u roku od 30 dana od dana sprovedene kontrole.

VI. ENERGETSKE USLUGE

Ugovor o energetskej usluzi

Član 43.

Ugovor o energetskej usluzi se zaključuje u pisanoj formi između pružaoca energetske usluge (ESCO) i korisnika energetske usluge.

Ugovor o energetskej usluzi može biti: ugovor o energetskej usluzi, ugovor o efikasnoj isporuci energije (toplotne i/ili električne energije) ili drugi ugovor koji za predmet ima povećanje energetske efikasnosti, odnosno ostvarivanje uštede primarne energije ili vode.

Energetska usluga može obuhvatiti i energetske pregled, projektovanje, građenje, rekonstrukciju, energetske sanacije zgrada, održavanje zgrada i industrijskih objekata, upravljanje i nadzor nad korišćenjem energije, kao i druge aktivnosti.

Uprava preduzima aktivnosti na promociji razvoja energetske usluge na tržištu Republike Srbije.

Javna evidencija pružalaca energetske usluga

Član 44.

Privredna komora Srbije vodi Javnu evidenciju pružalaca energetske usluga prema vrsti energetske usluge (u daljem tekstu: Javna evidencija), u elektronskom obliku, u koju se mogu upisati pružaoci energetske usluga na sopstveni zahtev.

Javna evidencija sadrži:

- 1) poslovno ime pružaoca energetske usluge,
- 2) kontakt podatke pružaoca energetske usluge,
- 3) podatke o projektima pružalaca energetske usluge koji su prošli fazu implementacije i oblast realizacije (industrijska energetika, energetika zgrada ili energetika javnog sektora).

Prijave za upis u Javnu evidenciju podnose se elektronskim putem.

Pružalac energetske usluge, prilikom podnošenja prijave za upis u Javnu evidenciju, uz prijavu za upis u Javnu evidenciju prilaže dokaz o projektu energetske usluge za koji je završena faza implementacije, shodno stavu 2. tačka 3) ovog člana, u formi izjave korisnika energetske usluge, napisane na memorandumu i potpisane od strane odgovornog lica, u kojoj se navode sledeći elementi: mesto gde je projekat realizovan, vrstu energetske usluge, oblast realizacije, ukoliko je dostupno vrednost investicije i drugi elementi u skladu sa opštim aktom Privredne komore Srbije.

Pružalac energetske usluge ima pravo da bez nepotrebnog odlaganja, dostavi Privrednoj komori Srbije zahtev za promenu podataka evidentiranih u Javnoj evidenciji.

Podnosilac zahteva iz stava 1. ovog člana može i nakon upisa u Javnu evidenciju da dostavi Privrednoj komori Srbije nove dokaze o novim projektima iz stava 4. ovog člana, radi njihovog evidentiranja.

Privredna komora Srbije će ukloniti iz Javne evidencije pružaoca energetske usluge koji je:

- 1) zatražio uklanjanje iz evidencije;
- 2) prestao da bude pružalac energetske usluge;
- 3) brisan iz registra privrednih subjekata.

Privredna komora Srbije ima pravo na naknadu za vođenje Javne evidencije koju plaća pružalac energetske usluge prilikom podnošenja prijave za upis u Javnu evidenciju i podnošenja dokaza o novim projektima i promeni podataka evidentiranih u Javnoj evidenciji.

Visina naknade iz stava 8. ovog člana utvrđuje se posebnim aktom Privredne komore Srbije, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Javna evidencija se objavljuje na internet stranici Privredne komore Srbije.

Poslovi iz st. 1, 3. i 9. ovog člana obavljaju se kao povereni.

Ugovor o energetske usluge

Član 45.

Ugovorom o energetske usluge pružalac energetske usluge se obavezuje da delimično ili u celosti svojim sredstvima sprovede mere energetske efikasnosti kojima se postižu uštede energije i/ili vode u odnosu na referentnu potrošnju, a korisnik energetske usluge se obavezuje da za to plati naknadu pružaocu energetske usluge sredstvima koja ostvari od ušteda energije i/ili vode koje su rezultat mera sprovedenih od strane pružaoca energetske usluge.

Ugovor o energetske usluge naročito sadrži odredbe o:

- 1) pružaocu energetske usluge;
- 2) korisniku energetske usluge;
- 3) ugovornom objektu ili objektima;
- 4) referentnom periodu u odnosu na koji se računa ušteda energije;
- 5) referentnoj potrošnji energije;
- 6) merama za poboljšanje energetske efikasnosti;
- 7) garantovanim uštedama energije i postupcima za utvrđivanje ušteda energije;
- 8) načinu finansiranja;
- 9) načinu određivanja i plaćanja naknade za pružanje energetske usluge;
- 10) vremenu na koji se ugovor zaključuje i glavnim periodima u okviru tog vremena;
- 11) drugim pravima i obavezama ugovornih strana.

Ugovor o efikasnoj isporuci energije

Član 46.

Ugovorom o efikasnoj isporuci energije obavezuje se pružalac energetske usluge da delimično ili u celosti svojim sredstvima sprovede aktivnosti kojima se

omogućava efikasna isporuka energije uz smanjenje potrošnje primarne energije i/ili smanjenje emisije CO₂ u odnosu na referentnu vrednost, i za to ostvaruje pravo na ugovorenu naknadu.

Ugovor o efikasnoj isporuci energije naročito sadrži odredbe o:

- 1) pružaocu energetske usluge;
- 2) korisniku energetske usluge;
- 3) ugovornom objektu ili objektima;
- 4) uslovima u vezi sa isporukom toplotne energije;
- 5) referentnoj potrošnji energije;
- 6) postupku za proveru ispunjenosti ugovorenih parametara isporuke toplotne energije i povećanja energetske efikasnosti i/ili smanjenja emisije CO₂;
- 7) načinu finansiranja;
- 8) načinu određivanja i plaćanja naknade za pružanje energetske usluge;
- 9) vremenu na koji se ugovor zaključuje i glavnim periodima u okviru tog vremena;
- 10) drugim pravima i obavezama ugovornih strana.

Ugovor o energetskej usluzi kao javni ugovor

Član 47.

U slučaju kada se energetska usluga iz člana 43. stav 2. ovog zakona finansira sredstvima budžeta Republike Srbije ili su korisnici energetske usluge korisnici javnih sredstava, ugovor o energetskej usluzi smatra se javnim ugovorom, pa prava i obaveze ugovornih strana i rok trajanja ugovora moraju biti u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast javno-privatnog partnerstva.

Ministar bliže propisuje obavezne elemente, oblik i strukturu ugovora za pojedine vrste energetskej usluga iz stava 1. ovog člana.

Ministar propisuje bliže uslove, u pogledu energetske efikasnosti zgrade na koju se ugovor o energetskej usluzi odnosi i druge uslove pod kojima se može ugovarati isporuka toplotne energije za korisnike javnih sredstava.

Korisnici energetskej usluga iz stava 1. ovog člana u obavezi su da izveštavaju Ministarstvo o postignutim uštedama u skladu sa članom 8. stav 6. ovog zakona.

VII. ENERGETSKA EFIKASNOST OBAVLJANJA ENERGETSKIH DELATNOSTI I KOD KRAJNJIH KUPACA

Smanjenje gubitaka energije u prenosnom, transportnom, distributivnom sistemu i zatvorenom distributivnom sistemu

Član 48.

Pri određivanju cene pristupa sistemu za prenos, odnosno transport i distribuciju električne energije i prirodnog gasa, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, mogu se priznati samo opravdani gubici električne energije, odnosno prirodnog gasa.

Ako su gubici energije iz stava 1. ovog člana veći od opravdanih gubitaka, operatori sistema su dužni da uz zahtev za odobrenje cena pristupa sistemu, Agenciji za energetiku Republike Srbije (u daljem tekstu: Agencija) dostave i plan smanjenja

gubitaka energije, koji će Agencija uzimati u obzir prilikom davanja saglasnosti na cene pristupa sistemu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike.

Operatori sistema iz stava 1. ovog člana, distributeri toplotne energije, dužni su da preduzimaju pojedinačne mere energetske efikasnosti kojima se smanjuju gubici energije.

Uređaji za merenje električne energije ili prirodnog gasa

Član 49.

Operator prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije, odnosno transportnog i distributivnog sistema prirodnog gasa, dužan je da pri zameni mernog uređaja i ugradnji novog mernog uređaja na svim mestima isporuke energije na novim i rekonstruisanim priključcima, kao i na drugim mestima isporuke, u meri u kojoj je to tehnički moguće i ekonomski opravdano i srazmerno potencijalnim uštedama energije, krajnjim kupcima ugrade uređaj za merenje isporučene količine energije koji pruža podatke o stvarno isporučenoj količini energije u stvarnom vremenskom periodu isporuke energije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, odnosno zakonom kojim se uređuje cevovodni transport i distribucija ugljovodonika.

Operatori sistema iz stava 1. ovog člana, dužni su da pri definisanju minimalnih funkcionalnih zahteva za napredne merne uređaje i sisteme, uzmu u obzir ciljeve unapređenja energetske efikasnosti, koristi za krajnje kupce od ugradnje naprednih mernih uređaja i obaveze učesnika na tržištu.

Operatori sistema iz stava 1. ovog člana, dužni su da prilikom ugradnje naprednog mernog uređaja, krajnjem kupcu pruže potpunu informaciju u pogledu mogućnosti upravljanja očitavanjem izmerenih podataka i praćenja sopstvene potrošnje energije, kao i da na zahtev krajnjeg kupca dostave podatke o potrošnji na način propisan zakonom kojim se uređuje energetika.

Operator distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije, dužan je da, na zahtev krajnjeg kupca koji proizvodi električnu energiju, ugradi merni uređaj koji pruža podatke o stvarno isporučenoj količini energije u stvarnom vremenskom periodu isporuke električne energije u oba smera.

Ukoliko krajnji kupac zahteva ugradnju uređaja za merenje isporučene količine električne energije ili prirodnog gasa koji pruža podatke o stvarno isporučenoj količini energije u stvarnom vremenskom periodu isporuke električne energije ili prirodnog gasa, operator sistema iz stava 1. ovog člana, dužan je da obezbedi i ugradi zahtevani merni uređaj o trošku podnosioca zahteva.

Operatori sistema iz stava 1. ovog člana su dužni da, tamo gde postoje tehnički uslovi, sa mesta isporuke krajnjim kupcima, kojima je ugrađen napredni merni uređaj, prikupljaju podatke o izmerenoj isporuci energije sa periodom prikupljanja jedan sat ili kraćim za električnu energiju i 24 sata ili kraćim za prirodni gas.

Operatori sistema iz stava 1. ovog člana su dužni da obezbede sigurnost naprednih mernih uređaja, zaštitu podataka krajnjih kupaca i komunikacije podataka, u skladu sa zakonom, a krajnjem kupcu kome je ugrađen napredni merni uređaj, obezbede pristup informacijama o njegovoj sopstvenoj potrošnji, ako je to tehnički moguće.

Elementi za obračun isporučene električne energije

Član 50.

Agencija će u metodologije za utvrđivanje cena pristupa sistemu za prenos, odnosno distribuciju električne energije, koje donosi u skladu sa zakonom kojim se

uređuje oblast energetike, uneti elemente koji će omogućiti da cene pristupa sistemu za prenos i distribuciju električne energije koje donose operatori sistema za prenos i distribuciju električne energije, održavaju uštede ostvarene:

- 1) smanjenjem troškova sistema primenom mera energetske efikasnosti na strani potrošnje,
- 2) proizvodnjom električne energije elektrana priključenih na distributivni i zatvoreni distributivni sistem i
- 3) ulaganjem u ove sisteme i njihov optimalan rad.

Metodologije iz stava 1. ovog člana ne mogu sprečavati operatore prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije ili snabdevače električnom energijom, da omoguće svim korisnicima sistema, uključujući i pružaoce usluge „odziv potrošnje” i agregatore, ravnopravno učešće na balansnom tržištu i u obezbeđenju pomoćnih usluga na nediskriminatorni način, uvažavajući njihove tehničke mogućnosti i ograničenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike i uz poštovanje principa tajnosti i zaštite podataka.

Uređaji za merenje toplotne energije

Član 51.

Distributer toplotne energije dužan je da:

1) prilikom priključenja zgrade na sistem daljinskog grejanja definiše sve uslove i podatke za izradu tehničke dokumentacije za projektovanje, ugradnju i rekonstrukciju termotehničkih instalacija, a naročito postavljanje uređaja:

(1) za regulaciju predaje toplotne energije i uređaja za merenje predate toplotne energije, a gde postoji i potrošne tople vode zgradi,

(2) za merenje predate toplotne energije, a gde postoji i potrošne tople vode u svaki deo zgrade,

(3) za kontrolisanu regulaciju predaje toplotne energije na svakom pojedinom grejnom telu;

2) prilikom uspostavljanja novog priključka, u smislu povezivanja postojeće zgrade na daljinski sistem grejanja:

(1) na delu instalacije distributivnog sistema, a neposredno ispred mesta povezivanja sa unutrašnjim grejnim instalacijama zgrade, ugrade:

- uređaje za merenje predate toplotne energije u zgradi, a gde postoji i za merenje potrošne tople vode,

- uređaje za automatsku regulaciju predaje toplotne energije zgradi;

(2) izvrše kontrolu ispravnosti svih već ugrađenih mernih uređaja za merenje predate toplotne energije u zgradi, a gde postoji i uređaja za merenje potrošne tople vode zgradi;

3) za zgrade već priključene na sistem daljinskog grejanja, koje se toplotnom energijom snabdevaju iz toplotno predajne stanice, neposredno ispred mesta povezivanja sa unutrašnjim grejnim instalacijama zgrade:

(1) ugrade uređaje za merenje predate toplotne energije u zgradi, a gde postoji i uređaje za merenje potrošne tople vode,

(2) ugrade uređaj za automatsku regulaciju predate toplotne energije zgradi,

(3) vrše redovnu kontrolu ispravnosti ugrađenih uređaja za merenje predate toplotne energije u zgradi, a gde postoji i uređaja za merenje potrošne tople vode i o tome vode evidenciju;

4) za zgrade već priključene na sistem daljinskog grejanja, za svaki deo zgrade ugrade uređaj za merenje predate toplotne energije ili delitelje toplote na svakom grejnom telu, pod uslovom da je tehnički izvodljivo i troškovno opravdano.

Troškove nabavke i ugradnje uređaja iz stava 1. tač. 2) i 4) ovog člana snosi krajnji kupac.

Uređaji za merenje i regulaciju predaje toplotne energije za grejanje prostora, a gde postoji i uređaji za merenje predate toplotne energije za zagrevanje potrošne tople vode iz stava 1. ovog člana u zgradama, postavljaju se na mestu primopredaje isporučene toplotne energije od strane distributera toplotne energije.

Uređaji za merenje predate toplotne energije, a gde postoji i uređaji za merenje predate toplotne energije za zagrevanje potrošne tople vode, u zgradama koje se prvi put priključuju na sistem daljinskog grejanja, treba da imaju funkciju daljinskog očitavanja podataka, pod uslovom da je tehnički izvodljivo i troškovno opravdano.

Uređaji za merenje predate toplotne energije u zgradama iz stava 1. ovog člana kao i delitelji toplote, koji nemaju funkciju daljinskog očitavanja, a gde postoje i uređaji za merenje predate toplotne energije za zagrevanje potrošne tople vode, treba da se prilagode kako bi omogućavali daljinsko očitavanje ili da se zamene uređajima koji omogućavaju daljinsko očitavanje podataka pod uslovom da je tehnički izvodljivo i troškovno opravdano.

Ministar propisuje metodološki okvir određivanja tehničke izvodljivosti i troškovne opravdanosti iz st. 1, 4. i 5. ovog člana.

Elementi za obračun isporučene toplotne energije

Član 52.

Snabdevač toplotnom energijom dužan je da, u skladu sa metodologijom za određivanje cene snabdevanja krajnjeg kupca toplotnom energijom, donetom u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, utvrđuje cene snabdevanja toplotnom energijom krajnjih kupaca.

Snabdevač iz stava 1. ovog člana cene snabdevanja krajnjih kupaca toplotne energije utvrđuje uz saglasnost nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Snabdevač iz stava 1. ovog člana dužan je da prilikom utvrđivanja mesečnog obračuna za isporučenu toplotnu energiju krajnjem kupcu, uzima u obzir izmerenu predatu toplotnu energiju zgradi, koja se raspodeljuje na osnovu registrovane potrošnje na uređajima za merenje predate toplotne energije delu zgrade ili deliteljima toplote na svakom grejnom telu ili na osnovu površine dela zgrade.

Raspodela troškova iz stava 3. ovog člana utvrđuje se propisom jedinice lokalne samouprave kojim se bliže uređuje način raspodele troškova sa zajedničkog mernog mesta u toplotno predajnoj stanici donetog u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike.

Informisanje krajnjih kupaca o njihovoj potrošnji

Član 53.

Snabdevači koji snabdevaju krajnje kupce električnom energijom i prirodnim gasom po ugovoru o potpunom snabdevanju, dužni su da uz ili na računu za isporučenu energiju, za svaki obračunski period, osim podataka koji su obavezni sadržaj računa za naplatu isporučene električne energije ili prirodnog gasa saglasno

odredbama zakona kojim se uređuje oblast energetike i odgovarajućim podzakonskim aktima, krajnjem kupcu, za svako merno mesto krajnjeg kupca koje snabdevaju pojedinačno, pruže informacije o: ukupnoj količini energije koja je isporučena krajnjem kupcu u tom obračunskom periodu i mesečnim potrošnjama energije tokom 12 prethodnih meseci; cenama po elementima za obračun; prosečnoj ceni energije za tog kupca u tom obračunskom periodu; odnosu isporučene količine energije u obračunskom periodu i u kalendarski istom obračunskom periodu prethodne godine; odnosu količine energije koja je krajnjem kupcu isporučena i prosečne količine energije koja se isporučuje krajnjim kupcima iste kategorije; kontaktu i elektronskoj adresi na kojoj krajnji kupac ili organizacija za zaštitu potrošača može da dobije informacije o dostupnim merama za povećanje energetske efikasnosti i spisku mera koje može da preduzme u cilju uštede energije; kao i o drugim podacima koji mogu biti od značaja za efikasno korišćenje energije (npr. indikator specifične potrošnje energije).

Operator prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije, transportnog i distributivnog sistema prirodnog gasa, dužni su da krajnjim kupcima sa ugovorima o snabdevanju sa unapred određenim količinama energije, uz ili na računu za pristup sistemu, za svaki obračunski period, osim podataka koji su obavezni sadržaj računa za naplatu pristupa sistemu saglasno odredbama zakona kojim se uređuje oblast energetike i odgovarajućim podzakonskim aktima, krajnjem kupcu kome isporučuju energiju, pruže informacije o: ukupnoj količini energije koja je isporučena u tom obračunskom periodu i mesečnim potrošnjama energije tokom 12 prethodnih meseci, za svako merno mesto krajnjeg kupca pojedinačno; odnosu isporučene količine energije u obračunskom periodu i u kalendarski istom obračunskom periodu prethodne godine za svako merno mesto krajnjeg kupca pojedinačno; odnosu količine energije koja je isporučena za svako merno mesto krajnjeg kupca pojedinačno i prosečne količine energije koja je isporučena u istom periodu korisnicima iste kategorije.

Snabdevači koji snabdevaju krajnje kupce toplotnom energijom dužni su da jednom mesečno uz ili na računu za isporučenu energiju krajnjem kupcu pruže informacije o: ukupnoj količini energije koja je isporučena krajnjem kupcu u obračunskom periodu i mesečnim potrošnjama energiji tokom 12 prethodnih meseci; odnosu isporučene količine energije u obračunskom periodu i u kalendarski istom obračunskom periodu prethodne godine; prosečnoj ceni energije za tog kupca u tom obračunskom periodu, cenama po elementima za obračun utrošene energije, odnosu količine energije koja je krajnjem kupcu isporučena i prosečne količine energije koja se isporučuje krajnjim kupcima iste kategorije; korišćenoj mešavini goriva i s tim u vezi godišnjoj emisiji gasova sa efektom staklene bašte (za sisteme sa ukupnom nazivnom ulaznom toplotnom snagom većom od 20 MW); primenjenim porezima; mogućnosti ulaganja pravnog leka na obračun; kontaktu i elektronskoj adresi na kojoj krajnji kupac ili organizacija za zaštitu potrošača može da dobije informacije o dostupnim merama za povećanje energetske efikasnosti i spisku mera koje može da preduzme u cilju uštede energije; kao i o drugim podacima koji mogu biti od značaja za efikasno korišćenje energije (npr. indikator specifične potrošnje energije).

Odredba stava 3. ovog člana shodno se primenjuje prilikom ispostavljanja računa za vodu, a gde postoji i potrošnu toplu vodu.

Lica iz st. 1-4 ovog člana koja ispostavljaju račune, dužna su da, na zahtev krajnjeg kupca, dostavljaju račune za isporučenu energiju, a gde postoji i potrošnu toplu vodu i/ili vodu i u elektronskom obliku, bez dodatnih troškova, uz sve mere zaštite podataka krajnjeg kupca.

Sadržina računa u elektronskom obliku iz stava 5. ovog člana mora biti u formatu koji dozvoljava preuzimanje i obradu podataka, koja mogućnost treba da

bude navedena na računu i mora biti identična sadržini računa koji se ispostavlja u štampanom obliku.

Lica iz ovog člana koja ispostavljaju račune, dužni su da podatke o merenju, potrošnji i troškovima za isporučenu električnu energiju, toplotnu energiju, prirodni gas i/ili vodu u javnim zgradama, odnosno u javnom osvetljenju, unose jednom mesečno u ISEM.

VIII. ENERGETSKA EFIKASNOST ENERGETSKIH OBJEKATA

Minimalni zahtevi energetske efikasnosti energetskih objekata

Član 54.

Novi i rekonstruisani energetski objekti moraju da ispunjavaju minimalne zahteve u pogledu energetske efikasnosti u zavisnosti od vrste i/ili snage, odnosno veličine objekta (minimalni stepen korisnosti i drugo), u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje integrisano sprečavanje i kontrola zagađivanja životne sredine.

Pod energetskim objektima iz stava 1. ovog člana podrazumevaju se postrojenja za proizvodnju električne energije, toplotne energije, postrojenja za kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije, koja imaju snagu 1 MW i više, koja kao gorivo koriste fosilna goriva i/ili biomasu i služe radi obavljanja energetske delatnosti ili u industriji, kao i sistemi i delovi sistema za prenos i distribuciju električne energije, odnosno za distribuciju toplotne energije.

Vlada, na predlog Ministra bliže propisuje minimalne zahteve energetske efikasnosti koje moraju da ispunjavaju novi i rekonstruisani energetski objekti iz stava 1. ovog člana.

Elaborat o energetske efikasnosti energetskog objekta

Član 55.

Podnosilac zahteva za dobijanje energetske dozvole, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, dužan je da uz zahtev priloži elaborat o energetske efikasnosti energetskog objekta za one energetske objekte za koje se izdaje energetska dozvola.

Ukoliko se za energetski objekat ne izdaje energetska dozvola, podnosilac zahteva je dužan da elaborat o energetske efikasnosti energetskog objekta priloži uz zahtev za dobijanje građevinske dozvole, odnosno rešenje o odobrenju za izvođenje građevinskih radova, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.

U slučaju rekonstrukcije energetskih objekata podnosilac zahteva je dužan da elaborat o energetske efikasnosti energetskog objekta iz st. 1. i 2. ovog člana, priloži uz zahtev za dobijanje građevinske dozvole, odnosno rešenja o odobrenju za izvođenje građevinskih radova, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.

Elaboratom iz st. 1-3. ovog člana dokazuje se da će planirani stepen korisnosti energetskih objekata biti jednak ili veći od vrednosti propisane aktom Vlade iz člana 54. stav 3. ovog zakona.

Za energetski objekat za proizvodnju toplotne ili električne energije snage 5 MW i više, elaborat iz st. 1-3. ovog člana, mora da sadrži i tehno-ekonomsku analizu u slučaju kombinovane proizvodnje toplotne i električne energije u energetskom objektu.

Ministar bliže propisuje sadržinu elaborata iz st. 1-3. ovog člana, kao i tehnokoekonomske analize iz stava 5. ovog člana.

Izrada elaborata o energetskej efikasnosti energetskog objekta

Član 56.

Elaborat iz člana 55. stav 4. ovog zakona izrađuje pravno lice ili preduzetnik koji izrađuje tehničku dokumentaciju za izgradnju/rekonstrukciju energetskog objekta iz člana 55. stav 1. ovog zakona.

Izveštaj o termotehničkim ispitivanjima

Član 57.

Investitor je dužan da, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata, u toku probnog rada izvrši termotehnička ispitivanja energetskog objekta kojim se utvrđuje da li energetski objekat u izvedenom stanju ispunjava zahtev o propisanoj minimalnoj energetskej efikasnosti koji je naveden u elaboratu iz člana 55. st. 1-3. ovog zakona, odnosno da je stepen korisnosti postrojenja jednak ili veći od vrednosti za nove ili rekonstruisane energetske objekte:

- 1) za proizvodnju električne energije ili toplotne energije, koja imaju snagu 5 MW i više i koja kao gorivo koriste fosilna goriva i/ili biomasu i
- 2) za kombinovanu proizvodnju toplotne i električne energije koja imaju toplotnu ili električnu snagu 5 MW i više i koja kao gorivo koriste fosilna goriva i/ili biomasu.

Izveštaj o termotehničkim ispitivanjima iz stava 1. ovog člana podnosi se uz zahtev za dobijanje upotrebne dozvole, a izrađuje ga telo za ocenjivanje usaglašenosti akreditovano u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast akreditacije, za termo-tehnička ispitivanja iz stava 1. ovog člana.

Ministar propisuje vrstu ispitivanja za utvrđivanje stepena korisnosti iz izveštaja o termotehničkim ispitivanjima za nova ili rekonstruisana postrojenja iz stava 1. ovog člana.

Smanjenje uticaja na životnu sredinu i klimatske promene

Član 58.

U cilju smanjenja negativnog uticaja na životnu sredinu, odnosno ograničenja emisija gasova sa efektom staklene bašte, zabranjeno je spaljivanje guma, plastike, otpada, kao i goriva dobijenih iz otpada u cilju grejanja ili obavljanja poslovne delatnosti, u domaćinstvima, stambenim zgradama i poslovnim objektima, osim u slučajevima i na način propisan zakonima iz oblasti zaštite životne sredine.

IX. OBAVEZE KORISNIKA JAVNIH SREDSTAVA

Opšta obaveza primene mera energetske efikasnosti

Član 59.

Svi korisnici javnih sredstava, dužni su da preduzimaju pojedinačne mere energetske efikasnosti u objektima koje oni koriste odnosno, u okviru obavljanja svojih nadležnosti i delatnosti, sprovodeći pre svega ekonomski opravdane mere energetske efikasnosti koje stvaraju najveće energetske uštede u najkraćem vremenskom periodu.

Mere energetske efikasnosti za korisnike javnih sredstava iz stava 1. ovog člana, pored aktivnosti usmerenih na povećanje efikasnog korišćenja energije, obuhvataju i upoznavanje zaposlenih sa merama efikasnog korišćenja energije i

načinima njihove primene i uspostavljanje i primenu kriterijuma efikasnog korišćenja energije pri nabavci roba i usluga.

Zahtevi u postupku javne nabavke dobara i usluga

Član 60.

Naručioci javne nabavke utvrđeni zakonom kojim se uređuje postupak javne nabavke dužni su da prilikom izrade tehničke specifikacije, kriterijuma za dodelu ugovora ili uslova za izvršenje ugovora, u postupku javne nabavke dobara ili usluga, kao i prilikom dodele ugovora primenjuju zahteve u pogledu energetske efikasnosti, u meri u kojoj je to troškovno isplativo, ekonomski opravdano, održivo u širem smislu, tehnički izvodljivo i obezbeđuje dovoljnu konkurentnost.

Ministar propisuje zahteve u pogledu energetske efikasnosti iz stava 1. ovog člana.

Zahtevi kod kupovine ili zakupa objekata

Član 61.

Korisnici javnih sredstava, dužni su da prilikom kupovine ili zakupa zgrada ili delova zgrada, utvrđuju zahteve za odabir ponude na način da svojstva ovih nepokretnosti ispunjavaju visok stepen svojstava energetske efikasnosti sve dok je to troškovno isplativo, ekonomski opravdano, održivo u širem smislu, tehnički izvodljivo i obezbeđuje dovoljnu konkurentnost, kao i da je u skladu sa propisima kojima se uređuju minimalni zahtevi energetskih svojstava zgrada u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekata i energetska sertifikacija zgrada i uslovi, sadržina i način izdavanja sertifikata o energetskim svojstvima zgrada.

Korisnici javnih sredstava u postupku kupovine ili zakupa zgrada ili delova zgrada ne moraju ispuniti uslove iz stava 1. ovog člana, ukoliko je namena kupovine ili zakupa:

- 1) sanacija zgrade ili dela zgrade ili rušenje zgrade;
- 2) ponovna prodaja zgrade ili dela zgrade, a ne njeno korišćenje za potrebe samog korisnika;
- 3) očuvanje zgrade kao zaštićenog kulturnog dobra.

X. UŠTEDE ENERGIJE U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU

Praćenje ušteda energije u drumskom saobraćaju

Član 62.

Ministarstvo utvrđuje i prati uštede energije u drumskom saobraćaju na osnovu indikatora potrošnje energije.

Ministar propisuje metodologiju za proračun indikatora potrošnje energije iz stava 1. ovog člana.

Ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove, u okviru centralnog informacionog sistema koji obezbeđuje Agencija za bezbednost saobraćaja u skladu sa propisom o bezbednosti saobraćaja na putevima, omogućuje Ministarstvu pristup podacima koji su potrebni za proračun indikatora iz stava 1. ovog člana.

Ministar uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove propisuje vrstu podataka iz stava 3. ovog člana i način na koji Ministarstvo pristupa tim podacima.

XI. ENERGETSKO OZNAČAVANJE I ZAHTEVI U POGLEDU EKO-DIZAJNA

Energetsko označavanje proizvoda

Član 63.

Proizvodi koji utiču na potrošnju energije za koje su propisani zahtevi u pogledu energetske označavanja mogu se staviti na tržište i/ili pustiti u rad samo ako imaju oznaku energetske efikasnosti, kao i ako ispunjavaju druge zahteve propisane ovim zakonom tehničkim i drugim propisima.

Vlada bliže uređuje obaveze isporučioaca proizvoda, i prodavca u pogledu energetske označavanja proizvoda, koje se odnose na: sadržaj energetske oznake, njenog ispravnog postavljanja i tačnosti podataka na oznaci, korišćenje reklasiranih oznaka energetske efikasnosti i druge uslove kojima se obezbeđuje primena zahteva energetske označavanja za proizvode iz stava 1. ovog člana.

Ministar donosi tehničke propise kojima se propisuju zahtevi energetske označavanja proizvoda, bliže se utvrđuju obaveze isporučilaca proizvoda i prodavaca, propisuje se vrsta proizvoda na koje se zahtevi odnose, definišu se merne metode, postupak provere usaglašenosti proizvoda sa zahtevima energetske označavanja u svrhu tržišnog nadzora, postupak određivanja klase energetske efikasnosti, izgled dizajn i format energetske oznake, listu sa podacima, sadržaj tehničke dokumentacije, informacije koje je potrebno obezbediti prilikom vizuelnog oglašavanja u tehničkim i promotivnim materijalima prilikom prodaje na daljinu i u telemarketingu, informacije koje je potrebno obezbediti u slučaju prodaje na daljinu preko interneta, kao i druge zahteve u vezi energetske označavanja za pojedine vrste proizvoda.

Isporučilac proizvoda ne sme staviti na tržište proizvode koji su dizajnirani tako da se svojstva modela automatski menjaju u uslovima ispitivanja s ciljem postizanja povoljnijeg nivoa za bilo koji od parametara navedenih u relevantnom tehničkom propisu ili uključenih u bilo koji od dokumenata koji se prilaže uz proizvod.

Podsticaji za pojedine energetske označene proizvode

Član 64.

Vlada na predlog Ministra može utvrditi podsticaje za proizvode koji pripadaju najvišim dvema klasama energetske efikasnosti koje imaju proizvodi koji su najviše zastupljeni na tržištu ili pripadaju višim klasama energetske efikasnosti za proizvode iz člana 63. stav 3. ovog zakona.

Energetsko označavanje pneumatika

Član 65.

Pneumatici klase „C1”, „C2” i „C3” (u daljem tekstu: pneumatici), za koje su propisani zahtevi u pogledu energetske označavanja mogu se staviti na tržište samo ako imaju energetske oznake, kao i ako ispunjavaju druge zahteve propisane ovim zakonom tehničkim i drugim propisima.

Ministar donosi tehnički propis kojim se propisuju zahtevi energetske označavanja pneumatika, bliže se utvrđuju obaveze isporučilaca i prodavaca pneumatika, obaveze isporučilaca i prodavaca motornih vozila, definišu se merne metode, postupak provere usaglašenosti pneumatika sa zahtevima energetske označavanja u svrhu tržišnog nadzora, postupak određivanja klase energetske efikasnosti pneumatika, izgled dizajn i format energetske oznake, listu sa podacima, sadržaj tehničke dokumentacije, informacije koje je potrebno obezbediti prilikom vizuelnog oglašavanja u tehničkim i promotivnim materijalima prilikom prodaje na

daljinu i u telemarketingu, informacije koje je potrebno obezbediti u slučaju prodaje na daljinu preko interneta, postupak usklađivanja laboratorija za merenje otpora kotrljanja, kao i druge zahteve u vezi energetskog označavanja za pojedine vrste pneumatika.

Isporučilac pneumatika ne sme staviti na tržište pneumatike koji imaju druge oznake, simbole ili natpise koji nisu u skladu sa propisom iz stava 2. ovog člana i za koje je verovatno da bi zavarali ili zbunili kupce.

Eko-dizajn

Član 66.

Proizvodi koji utiču na potrošnju energije za koje su propisani opšti i/ili posebni zahtevi u pogledu eko-dizajna mogu se staviti na tržište i/ili puštanje u rad samo ako ispunjavaju propisane zahteve.

Vlada bliže uređuje obaveze proizvođača, njegovog zastupnika, odnosno uvoznika u pogledu eko-dizajna, postupak ocenjivanja usaglašenosti proizvoda sa zahtevima eko-dizajna, pretpostavku usaglašenosti, deklaraciju usaglašenosti, znak usaglašenosti i druge uslove kojima se obezbeđuje primena zahteva eko-dizajna za proizvode iz stava 1. ovog člana.

Ministar donosi tehničke propise (mere za sprovođenje) kojima se propisuju opšti i/ili posebni zahtevi eko-dizajna, vrsta proizvoda na koji se zahtevi odnose, način ocenjivanja usaglašenosti, kao i postupak provere usaglašenosti proizvoda sa zahtevima eko-dizajna u svrhu tržišnog nadzora, za pojedine vrste proizvoda.

Harmonizovani Standardi koji se koriste u propisima o energetskom označavanju proizvoda i eko-dizajnu

Član 67.

Ministar sastavlja spisak srpskih standarda ili tehničkih specifikacija za proizvode na koje se odnose čl. 63, 65. i 66. ovog zakona.

Spisak iz stava 1. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

XII. FINANSIRANJE, PODSTICAJNE I DRUGE MERE EFIKASNOG KORIŠĆENJA ENERGIJE

1. Finansiranje efikasnog korišćenja energije

Predmet finansiranja

Član 68.

Predmet finansiranja efikasnog korišćenja energije je primena mera efikasnog korišćenja energije, kao i poslova u oblasti efikasnog korišćenja energije koji se finansiraju ili sufinansiraju u skladu sa ovim zakonom.

Poslovi iz stava 1. ovog člana jesu poslovi koji se odnose na realizaciju aktivnosti, a naročito na:

- 1) primenu mera u cilju efikasnog korišćenja energije u sektorima proizvodnje, prenosa, distribucije i potrošnje energije;
- 2) podsticanje razvoja sistema energetskog menadžmenta;
- 3) promovisanje i sprovođenje energetskih pregleda objekata/zgrada, proizvodnih procesa i usluga;

- 4) podsticanje korišćenja mikro-kogeneracijskih jedinica, ukoliko po osnovu istih mikro-kogeneracijskih jedinica nisu ostvareni drugi podsticaji u skladu sa ovim zakonom;
- 5) podsticanje razvoja energetske usluga na tržištu Republike Srbije;
- 6) podsticanje proizvodnje električne i toplotne energije iz obnovljivih izvora za sopstvene potrebe;
- 7) podizanje svesti o značaju i efektima sprovođenja mera energetske efikasnosti;
- 8) ostale aktivnosti koje za cilj imaju efikasnije korišćenje energije.

Sredstva za finansiranje

Član 69.

Sredstva za finansiranje poslova iz člana 68. ovog zakona obezbeđuju se iz:

- 1) budžeta Republike Srbije;
- 2) budžeta autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave;
- 3) fondova Evropske unije, multilateralnih i drugih fondova za borbu protiv klimatskih promena (Globalni fond za zaštitu životne sredine, Zeleni klimatski fond, i dr.) i drugih međunarodnih fondova;
- 4) donacija, poklona, priloga, pomoći i slično;
- 5) kredita međunarodnih finansijskih institucija;
- 6) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Finansiranje na nivou autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave

Član 70.

Nadležni organ autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave svojim aktom može utvrditi posebne finansijske i druge podsticaje, osnivanje budžetskih fondova kao i korišćenje sredstava iz postojećih sopstvenih fondova za realizaciju projekata i drugih aktivnosti za efikasno korišćenje energije na svojoj teritoriji, u skladu sa zakonom i propisima koji regulišu rad ovih organa.

O sprovedenim aktivnostima u smislu stava 1. ovog člana, nadležni organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave dužan je da obavesti Ministarstvo.

Poreske, carinske i druge olakšice

Član 71.

Za pravna i fizička lica koja primenjuju tehnologije, proizvode i stavljaju u promet proizvode koji doprinose efikasnijem korišćenju energije mogu se utvrditi poreske, carinske i druge olakšice, pod uslovima i u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima se uređuju porezi, carine i druge dažbine.

2. Uprava za finansiranje i podsticanje energetske efikasnosti

Osnivanje

Član 72.

Za obavljanje izvršnih i stručnih poslova koji se odnose na finansiranje poslova efikasnog korišćenja energije u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim

na osnovu ovog zakona i primene mera energetske efikanosti, obrazuje se Uprava, kao organ uprave u sastavu Ministarstva i utvrđuje njena nadležnost.

Sedište Uprave je u Beogradu.

Uprava ima svojstvo pravnog lica.

Upravom rukovodi direktor, koga postavlja Vlada na period od pet godina, na predlog ministra prema zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika i nameštenika.

Poslovi

Član 73.

Uprava obavlja sledeće poslove:

1) priprema predlog godišnjeg programa finansiranja aktivnosti i mera unapređenja energetske efikasnosti, u skladu sa osnovnim aktima politike energetske efikasnosti o drugim aktima i propisima člana 4. stav 1. ovog zakona (u daljem tekstu: Program), koje Ministarstvo podnosi Vladi radi donošenja;

2) priprema predloge projekata i sprovodi projekte energetske efikasnosti koji se finansiraju sredstvima Evropske unije, drugih međunarodnih fondova i bilateralnih donacija;

3) učestvuje u pripremi međunarodnih sporazuma iz oblasti energetske efikasnosti;

4) sprovodi sve aktivnosti u vezi sa dodelom sredstva podsticaja za sprovođenje mera energetske efikasnosti i druge aktivnosti radi podsticanja energetske efikasnosti, a naročito: priprema i organizacija sprovođenja javnih poziva, pregled prijavi, utvrđivanje osnova za realizaciju dodele sredstava, utvrđivanje korisnika kojima se sredstva dodeljuju i drugo;

5) prati realizaciju ostvarenih ušteda energije i smanjenje emisija SO₂ ostvarenih sprovođenjem aktivnosti koje je podsticao, kao i efekte podsticaja i o tome izveštava Vladu;

6) preko Ministarstva izveštava Vladu o realizaciji godišnjeg programa finansiranja mera politike energetske efikasnosti i za sufinansiranje projekata unapređenja energetske efikasnosti u javnom i stambenom sektoru;

7) učestvuje u pripremi NEKP i propisa iz oblasti energetske efikasnosti, koje pripremaju Ministarstvo i Ministarstvo nadležno za oblast građevinarstva;

8) zaključuje ugovore sa korisnicima sredstava i druge ugovore iz svoje nadležnosti;

9) učestvuje u pripremi stručnih mišljenja iz oblasti energetske efikasnosti;

10) učestvuje u donošenju Programa podizanja svesti iz oblasti energetske efikasnosti iz člana 12. ovog zakona;

11) organizuje sprovođenje aktivnosti na podizanju svesti, obuka iz oblasti energetske efikasnosti i podržava druge izvođače takvih aktivnosti;

12) pružanje informacija o mogućnostima finansijske podrške za primenu mera energetske efikasnosti;

13) organizuje pružanje informacija i saveta o mogućnostima primene mera energetske efikasnosti, načinu realizacije energetskih usluga i o značaju i mogućnostima sprovođenja energetskih pregleda;

14) priprema posebne programe za primenu mera energetske efikasnosti kod energetske ugroženih i drugih kupaca radi smanjenja energetske siromaštva;

15) u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove zaštite životne sredine priprema planove, programe i projekte kojima se podstiče zamena kotlova na uglj i mazut kotlovima na gas i drvenu biomasu - pelet, zamena niskoefikasnih peći na uglj i druga čvrsta goriva visokoefikasnim pećima na drvenu biomasu, ugradnja solarnih krovnih kolektora za proizvodnju toplotne energije, ugradnja solarnih panela za proizvodnju električne energije za sopstvene potrebe, kao i ugradnja toplotnih pumpi;

16) obavlja poslove u vezi sa evidencijom obveznika, obračunom i plaćanjem naknade za unapređenje energetske efikasnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuju naknade za korišćenje javnih dobara i aktima donetim na osnovu ovog zakona;

17) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom.

Sredstva za rad

Član 74.

Sredstva za obavljanje poslova Uprave obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Raspodela sredstava

Član 75.

Sredstva kojima raspolaže za primenu mera energetske efikasnosti, Uprava dodeljuje korisnicima, a na osnovu javnih poziva koje objavljuje.

Korisnici sredstava iz stava 1. ovog člana su:

1) pravna i fizička lica sa sedištem ili prebivalištem na teritoriji Republike Srbije i

2) jedinice lokalne samouprave i/ili gradske opštine, koji ispunjavaju uslove za dodelu sredstava na osnovu javnog poziva ili na drugi način u skladu sa propisima.

Uz zahtev za dobijanje sredstava Uprave, za finansiranje investicionih projekata unapređenja energetske efikasnosti postojećih energetskih objekata, tehnoloških i proizvodnih procesa ili usluga, prilaže se izveštaj o izvršenom energetskom pregledu, odnosno za zgrade izveštaj o obavljenom energetskom pregledu za postojeće stanje i elaborat energetske efikasnosti zgrada za novo stanje u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.

U roku od 12 meseci po završetku projekta za koji su odobrena sredstva Uprave iz stava 3. ovog člana, korisnici sredstava su dužni da sprovedu energetski pregled objekta, tehnoloških i proizvodnih procesa, usluga ili zgrada i Upravi dostave izveštaj o izvršenom energetskom pregledu u skladu sa ovim zakonom, kojim se izveštava o ostvarenoj uštedi energije i smanjenju količine emisije gasova sa efektom staklene bašte.

Ministar propisuje bliže uslove za raspodelu i korišćenje sredstava iz stava 1. ovog člana, način raspodele tih sredstava, način praćenja namenskog korišćenja sredstava i ugovorenih prava i obaveza, kao i kriterijume pod kojima korisnici sredstava mogu biti izuzeti od obaveze vršenja energetskog pregleda iz st. 3. i 4. ovog člana.

Korišćenje sredstava

Član 76.

Korišćenje sredstava kojima raspolaže Uprava vrši se u skladu sa godišnjim programom iz člana 73. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Korisnik sredstava iz stava 1. ovog člana, odgovoran je za nenamensko korišćenje sredstava u skladu sa ugovorom o korišćenju sredstava i zakonom.

Saradnja sa drugim domaćim i međunarodnim telima

Član 77.

U skladu sa zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima Uprava saraduje sa relevantnim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju:

- 1) pribavljanja sredstava za realizaciju mera energetske efikasnosti;
- 2) promociju energetske usluga;
- 3) razmenu najbolje međunarodne prakse iz oblasti energetske efikasnosti;
- 4) unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima.

XIII. PODSTICAJI ZA VISOKOEFIKASNU KOGENERACIJU I POJEDINE UČESNIKE NA TRŽIŠTU ENERGIJE

1. Opšte odredbe o podsticajima

Osnovne vrste podsticaja

Član 78.

Podsticaji za učesnike na tržištu električne energije koji koriste energetske efikasne tehnologije mogu biti:

- 1) nefinansijski podsticaji i
- 2) finansijski podsticaji.

Nefinansijski podsticaji

Član 79.

Nefinansijski podsticaji iz člana 78. ovog zakona su:

- 1) pravo na garancije porekla za električnu energiju;
- 2) pravo na priključenje na distributivni i zatvoreni distributivni sistem električne energije i na sistem za distribuciju toplotne energije, u pojednostavljenoj proceduri, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike i aktima donetim na osnovu ovog zakona;
- 3) pravo na prioritetni pristup prenosnom, distributivnom, zatvorenom distributivnom sistemu električne energije i sistemu za distribuciju toplotne energije, osim u slučaju kada je ugrožena sigurnost rada energetske sistema ili sigurnost snabdevanja;
- 4) uređivanje balansne odgovornosti u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje oblast energetike i ugovorom o fid-in tarifi, odnosno ugovorom o tržišnoj premiji;
- 5) pravo na pristup bilo kom tržištu električne energije, uvažavajući tehničke mogućnosti i ograničenja učesnika na tržištu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike.

Finansijski podsticaji

Član 80.

Finansijski podsticaji iz člana 78. ovog zakona su:

- 1) podsticaji kroz sistem tržišnih premija: ugovor o tržišnoj premiji i tržišna premija;
- 2) podsticaji kroz sistem fid-in tarifa: ugovor o fid-in tarifi i fid-in tarifa,
- 3) podsticaji koje dodeljuje Uprava.

Pravo na podsticaje

Član 81.

Pravo na podsticaje na osnovu ovog zakona imaju:

- 1) proizvođači električne energije u visokoefikasnoj kogeneraciji instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe;
- 2) proizvođači električne energije u maloj kogeneraciji;
- 3) proizvođači električne energije u mikro-kogeneracijskoj jedinici;
- 4) pružaoci usluge „odziv potrošnje”;
- 5) agregatori i
- 6) lokalna energetska zajednica.

Ministar propisuje Metodologiju za utvrđivanje efikasnosti kogeneracije.

2. Nefinansijski podsticaji

Pristup sistemu za visokoefikasnu kogeneraciju i pojedine učesnike na tržištu energije

Član 82.

Operator prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije, dužan je da prioritetno preuzima električnu energiju proizvedenu u visokoefikasnoj kogeneraciji, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje oblast energetike, kako bi se obezbedio kontinuitet u snabdevanju toplotnom energijom uz proizvodnju sa odgovarajućom energetskom efikasnošću.

Operator prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije, treba da omogući svim korisnicima sistema, uključujući i pružaocima usluge „odziv potrošnje”, agregatore i lokalne energetske zajednice, ravnopravno učešće na balansnom tržištu i u obezbeđenju pomoćnih usluga na nediskriminatorni način, uvažavajući njihove tehničke mogućnosti i ograničenja i u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike.

Uslovi za priključenje visokoefikasne kogeneracije

Član 83.

Operator prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije, odnosno transportnog i distributivnog sistema prirodnog gasa, u svojim pravilima o radu sistema, utvrđuju tehničke uslove za priključenje visokoefikasne kogeneracije, na energetske sisteme kojima upravljaju.

Operator prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije, odnosno transportnog i distributivnog sistema prirodnog gasa, svakom investitoru visokoefikasne kogeneracije obezbeđuje sveobuhvatne potrebne informacije o mogućim načinima priključenja na sistem i troškovima povezanim sa

priključenjem, u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika i njegovim podzakonskim aktima.

Operator distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije obezbeđuje standardizovane i pojednostavljene postupke za priključenje visokoefikasne kogeneracije.

Krajnji kupac električne energije ima pravo da priključi mikro-kogeneracijsku jedinicu na unutrašnje električne instalacije svog objekta, radi proizvodnje za zadovoljenje sopstvene potrošnje, pri čemu instalisana snaga elektrane ne može biti veća od odobrene snage objekta krajnjeg kupca.

Distributer toplotne energije dužan je da u skladu sa tehničkim i drugim propisima izda uslove i u skladu sa njima dozvoli priključenje visokoefikasne kogeneracije na distributivni sistem toplotne energije.

Garancije porekla za visokoefikasnu kogeneraciju

Član 84.

Proizvođač električne energije u visokoefikasnoj kogeneraciji ima pravo na garancije porekla za proizvedenu električnu energiju, osim ako ima aktivan status povlašćenog proizvođača električne energije i ako je aktivan korisnik drugih oblika podsticaja koje dodeljuje Uprava.

Operator prenosnog sistema izdaje garanciju porekla za električnu energiju proizvedenu u visokoefikasnoj kogeneraciji.

Vlada, na predlog ministarstva, bliže propisuje sadržinu garancije porekla za električnu energiju proizvedenu u visokoefikasnoj kogeneraciji.

Ministar bliže propisuje opšte principe za proračun električne energije proizvedene u kogeneraciji.

Postupak izdavanja garancije porekla

Član 85.

Operator prenosnog sistema izdaje garanciju porekla proizvođaču električne energije u visokoefikasnoj kogeneraciji na njegov zahtev i odgovoran je za njenu tačnost, pouzdanost i zaštićenost od zloupotrebe.

Operator distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije, dužan je da dostavlja operatoru prenosnog sistema podatke o proizvedenoj električnoj energiji za koju se izdaje garancija porekla.

Zahtev za izdavanje garancije porekla iz stava 1. ovog člana, može se podneti u roku ne dužem od šest meseci od poslednjeg dana perioda proizvodnje električne energije za koju se izdaje garancija porekla, a najkasnije do 15. marta tekuće godine za proizvodnju u prethodnoj godini.

Garancija porekla se izdaje samo jednom za jediničnu neto količinu od 1 MWh proizvedene električne energije izmerene na mestu predaje u prenosni, distributivni ili zatvoreni distributivni sistem.

Period proizvodnje električne energije za koju se izdaje garancija porekla ne može biti duži od godinu dana.

Garancija porekla važi godinu dana počev od poslednjeg dana perioda proizvodnje za koju se izdaje.

Garancija porekla prestaje da važi nakon njenog iskorišćenja, povlačenja ili istekom roka od godinu dana od poslednjeg dana perioda proizvodnje električne energije za koju je izdata.

Garancija porekla je prenosiva.

Postupak izdavanja, prenošenja, iskorišćenja i prestanka važenja garancije porekla, zasniva se na principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije.

Garancije porekla izdate u drugim državama

Član 86.

Garancija porekla izdata u drugim državama važi i u Republici Srbiji pod uslovima reciprociteta.

Operator prenosnog sistema odlučuje o priznanju garancija porekla iz stava 1. ovog člana.

Ako je operator prenosnog sistema član evropske asocijacije tela za izdavanje garancija porekla, garancija porekla izdata u drugim državama važiće u skladu sa pravilima te asocijacije.

Prenosivost garancije porekla

Član 87.

Garancije porekla mogu se prenositi nezavisno od proizvedene električne energije na koju se odnose.

Da bi se osiguralo da se električna energija proizvedena iz visokoeffikasne kogeneracije samo jednom prikaže kupcu kao potrošena, mora se izbeći duplo računanje i duplo prikazivanje.

Registar garancija porekla

Član 88.

Operator prenosnog sistema vodi registar garancija porekla u elektronskom obliku i objavljuje podatke iz registra na svojoj internet stranici.

Vlada bliže propisuje način vođenja registra garancija porekla iz stava 1. ovog člana.

Registar sadrži i garancije porekla izdate u skladu sa članom 86. ovog zakona i uz naznaku da su izdate u stranoj državi.

Operator prenosnog sistema ima pravo na naknadu za izdavanje, prenošenje i iskorišćenje garancije porekla u skladu sa aktom kojim se utvrđuje visina naknade na koji saglasnost daje Agencija.

Akt iz stava 4. ovog člana objavljuje se na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije.

3. Finansijski podsticaji

Pravo na finansijske podsticaje

Član 89.

Pravo na finansijske podsticaje na osnovu ovog zakona imaju proizvođači električne energije u: mikro-kogeneracijskoj jedinici, maloj kogeneraciji i visokoeffikasnoj kogeneraciji instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe.

Pravo na finansijske podsticaje kroz sistem fid-in tarifa, na osnovu ovog zakona, imaju proizvođači električne energije u mikro-kogeneracijskoj jedinici i maloj kogeneraciji koji ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom i aktima donetim na osnovu ovog zakona i imaju status privremeno povlašćenog proizvođača ili status povlašćenog proizvođača električne energije.

Pravo na finansijske podsticaje kroz sistem tržišnih premija, na osnovu ovog zakona, imaju proizvođači električne energije u visokoefikasnoj kogeneraciji instalisane snage 500 kWe do 10 MWe koji ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom i aktima donetim na osnovu ovog zakona i imaju status privremeno povlašćenog proizvođača ili status povlašćenog proizvođača električne energije.

Pravo na finansijske podsticaje koje dodeljuje Uprava imaju proizvođači električne energije u mikro-kogeneracijskoj jedinici.

a) Sistem fid-in tarife

Pravo na fid-in tarifu

Član 90.

Pravo na fid-in tarifu imaju proizvođači električne energije u maloj kogeneraciji i proizvođači električne energije u mikro-kogeneracijskoj jedinici, koji steknu status povlašćenog proizvođača električne energije u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Pre sticanja statusa povlašćenog proizvođača električne energije, investitor male kogeneracije i investitor mikro-kogeneracijske jedinice može steći status privremeno povlašćenog proizvođača električne energije, ukoliko ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Fid-in tarifa se obračunava i isplaćuje na mesečnom nivou, na osnovu ugovora o fid-in tarifi zaključenog sa Garantovanim snabdevačem električnom energijom (u daljem tekstu: Garantovani snabdevač).

Metodologija za određivanje

Član 91.

Metodologiju za određivanje fid-in tarife propisuje Agencija u saradnji sa Komisijom za kontrolu državne pomoći.

Vlada na predlog Ministarstva i uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije, Komisije za kontrolu državne pomoći i na osnovu metodologije iz stava 1. ovog člana utvrđuje fid-in tarifu i kvotu za kapacitete za mikro kogeneracijsku jedinicu i malu kogeneraciju i druge elemente od značaja za određivanje visine fid-in tarife.

Vlada propisuje kvote iz stava 2. ovog člana na osnovu raspoloživih podataka o postojećim kapacitetima, planiranim potrebama i drugih podataka značajnih za određivanje kvota utvrđenih u skladu sa NEKP.

Metodologija iz stava 1. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Uslovi za sticanje statusa privremeno povlašćenog proizvođača električne energije

Član 92.

Investitor mikro-kogeneracijske jedinice i male kogeneracije može steći status privremeno povlašćenog proizvođača električne energije ako ispunjava uslove bliže utvrđene aktom iz člana 110. ovog zakona, koji se odnose na karakteristike male kogeneracije i mikro-kogeneracijske jedinice.

Uslovi za sticanje statusa povlašćenog proizvođača električne energije

Član 93.

Proizvođač energije u mikro-kogeneracijskoj jedinici i maloj kogeneraciji može steći status povlašćenog proizvođača energije, ako ispunjava uslove bliže utvrđene aktom iz člana 110. ovog zakona, a naročito:

1) da je mikro-kogeneracijska jedinica ili mala kogeneracija trajno priključena na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem električne energije sa odobrenom snagom koja je manja ili jednaka instalisanoj snazi za koju je elektrana stekla status privremeno povlašćenog proizvođača;

2) da je za malu kogeneraciju obezbeđeno posebno merenje:

(1) predate električne energije u distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem električne energije,

(2) predate toplotne energije,

(3) utrošene primarne energije;

3) da je mikro-kogeneracijska jedinica i mala kogeneracija, novoizgrađena, odnosno rekonstruisana sa ugrađenom nekorišćenom opremom.

Ugovor o fid-in tarifi

Član 94.

Ugovor o fid-in tarifi zaključuju privremeno povlašćeni proizvođač električne energije koji je investitor mikro-kogeneracijske jedinice ili male kogeneracije i Garantovani snabdevač.

Ukoliko lice iz stava 1. nije steklo status privremeno povlašćenog proizvođača, već je odmah steklo status povlašćenog proizvođača električne energije, u tom slučaju povlašćeni proizvođač električne energije zaključuje ugovor o fid-in tarifi.

Povlašćeni proizvođač električne energije koji ostvaruje pravo na fid-in tarifu, ostvaruje pravo i na podsticajni period i prenošenje balansne odgovornosti na Garantovanog snabdevača zaključenjem ugovora o fid-in tarifi sa Garantovanim snabdevačem.

Ugovor o fid-in tarifi iz stava 1. ovog člana naročito sadrži: podatke o ugovornim stranama i njihova prava i obaveze, predmet ugovora, vrstu i instalisanu snagu elektrane povlašćenog proizvođača, mesto primopredaje energije u sistem, mesto i način merenja, cenu električne energije i način i uslove promene cene, način i dinamiku obračunavanja, fakturisanja i plaćanja, kamatu u slučaju neblagovremenog plaćanja, instrumente obezbeđenja plaćanja, obaveze Garantovanog snabdevača u pogledu preuzimanja balansne odgovornosti i obaveze povlašćenog proizvođača u pogledu planiranja rada elektrane, uslove u periodu probnog rada i uslov da ugovor stupa na snagu nakon sticanja statusa povlašćenog proizvođača, ukoliko ugovor zaključuje privremeno povlašćeni proizvođač, podsticajni period i rok zaključenja ugovora, razloge za raskid ugovora, način rešavanja sporova i druge elemente bitne za sadržinu i svrhu ugovora u skladu sa ovim zakonom.

Privremeno povlašćeni proizvođač električne energije je dužan da podnese zahtev za zaključenje ugovora o fid-in tarifi Garantovanom snabdevaču, u roku od 15 dana od dana sticanja statusa privremeno povlašćenog proizvođača, pod pretnjom posledice gubitka prava na fid-in tarifu usled propuštanja.

Privremeno povlašćeni proizvođač je dužan da o podnošenju zahteva iz stava 5. ovog člana obavesti Ministarstvo.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje model ugovora o fid-in tarifi.

Obaveze Garantovanog snabdevača

Član 95.

Garantovani snabdevač je dužan da:

- 1) zaključi ugovor o fid-in tarifi u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva privremeno povlašćenog proizvođača;
- 2) preuzima prava i obaveze prethodnog Garantovanog snabdevača u roku, na način i pod uslovima utvrđenim javnim tenderom za izbor Garantovanog snabdevača u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika;
- 3) vodi registar ugovora o fid-in tarifi i objavljuje ih na svojoj internet stranici;
- 4) preuzme balansnu odgovornost za povlašćene proizvođače sa kojima je zaključio ugovor;
- 5) vodi poseban račun za transakcije vezane za podsticajne mere u skladu sa ovim zakonom;
- 6) dostavlja Ministarstvu podatke potrebne za utvrđivanje naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije u skladu sa podzakonskim aktom iz člana 110. ovog zakona;
- 7) ispunjava druge obaveze utvrđene ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje obaveze Garantovanog snabdevača.

b) Sistem tržišne premije

Pravo na tržišnu premiju

Član 96.

Pravo na tržišnu premiju imaju proizvođači električne energije u visokoefikasnoj kogeneraciji instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe, koji steknu status povlašćenog proizvođača električne energije u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Pre sticanja statusa povlašćenog proizvođača električne energije, investitor visokoefikasne kogeneracije instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe, može steći status privremeno povlašćenog proizvođača električne energije, ukoliko ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Tržišna premija se isplaćuje na mesečnom nivou, na osnovu ugovora o tržišnoj premiji zaključenog sa ovlašćenom ugovornom stranom.

Obračun, sticanje i utvrđivanje tržišne premije

Član 97.

Tržišna premija obračunava se i isplaćuje na mesečnom nivou.

Tržišna premija može da se stekne za ceo ili deo kapaciteta elektrane.

U slučaju da se pravo na tržišnu premiju stekne za deo kapaciteta elektrane, električna energija za koju se isplaćuje tržišna premija dobija se tako što se procenat

kapaciteta elektrane koji je ušao u kvotu, množi sa električnom energijom isporučenom u elektroenergetski sistem u toku obračunskog perioda.

Tržišna premija se isplaćuje na mesečnom nivou za električnu energiju koju elektrana isporuči u elektroenergetski sistem.

Ministarstvo dodeljuje prava na tržišnu premiju u postupku aukcija.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje vrstu, način i uslove sticanja, ostvarivanja i prestanak prava na tržišnu premiju, vrstu i način određivanja tržišne premije, prava i obaveze u vezi sa tržišnom premijom, sadržinu javnog poziva, uslove, rok i način prijavljivanja na aukciju, pokretanje i dokaze o ispunjenosti uslova, sadržinu i formu ponude, način zaštite sadržine ponude do njenog otvaranja, način i rok za dostavljanje i vreme otvaranja ponuda, obaveštavanje, dostavljanje i razmena dokumenata u postupku aukcija, objavljivanje i forma odluka u postupku aukcije, kao i način popunjavanja kvote u slučaju kada instalisana snaga elektrane iz ponude premašuje preostalu kvotu ili delimično popunjava kvotu.

Korisnici tržišne premije prodaju električnu energiju iz stava 1. ovog člana na tržištu električne energije.

Metodologija za određivanje tržišne premije

Član 98.

Za potrebe aukcija, u kojima se učesnici nadmeću da ponude najnižu tržišnu premiju, unapred se određuje početna visina tržišne premije, čiju visinu učesnici aukcija ne mogu da premaše svojim ponudama.

Metodologiju za određivanje godišnje korekcije tržišnih premija, početne visine tržišne premije i druge elemente od značaja za određivanje visine tržišne premije, propisuje Agencija u saradnji sa Komisijom za kontrolu državne pomoći.

Na osnovu metodologije iz stava 2. ovog člana, Vlada, na predlog Ministarstva, objavljuje na svom sajtu početnu visinu tržišne premije i referentne tržišne cene za potrebe sprovođenja aukcija, najkasnije do kraja decembra tekuće godine za narednu godinu za koju su planirane aukcije.

Metodologija iz stava 2. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Aukcije

Član 99.

Investitor elektrane ili dela elektrane za visokoefikasnu kogeneraciju instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe, stiče pravo na tržišnu premiju u postupku aukcija.

Ministarstvo sprovodi aukcije na osnovu raspoloživih kvota za kapacitete visokoefikasne kogeneracije instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe, koje propisuje Vlada.

Vlada propisuje kvote iz stava 2. ovog člana na osnovu raspoloživih podataka o postojećim kapacitetima, planiranim potrebama i drugih podataka značajnih za određivanje kvota utvrđenih u skladu sa NEKP.

Pokretanje postupka aukcija

Član 100.

Postupak aukcija za tržišne premije se pokreće i sprovodi na osnovu javnog poziva.

Ministarstvo raspisuje javni poziv iz stava 1. ovog člana, na osnovu ovog zakona i podzakonskog akta iz člana 97. stav 6. ovog zakona.

Javni poziv iz stava 1. ovog člana naročito sadrži sledeće:

- 1) ko ima pravo da podnese prijavu za učestvovanje na aukciji;
- 2) raspoložive kvote u skladu sa propisom iz člana 99. stav 3. ovog zakona;
- 3) maksimalnu visinu tržišne premije, odnosno visinu maksimalne podsticajne otkupne cene;
- 4) način i formu prijavljivanja na aukciju;
- 5) spisak dokumenata koja se dostavljaju uz prijavu za učestvovanje na aukciji;
- 6) uslove za kvalifikaciju i nadmetanje na aukciji u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;
- 7) rokove u postupku aukcije;
- 8) podatak o visini depozita koji treba da se uplati za učestvovanje u aukciji;
- 9) rok za realizaciju projekta;
- 10) podatke o pravnim lekovima u aukciji i
- 11) druge elemente.

Ministarstvo raspisuje javni poziv na osnovu ovog zakona i podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona.

Ministarstvo je dužno da na veb platformi, odnosno svojoj internet stranici, objavi obrasce koje učesnici aukcije dostavljaju u vezi sa javnim pozivom u postupku aukcija, kao i informacije o održanim aukcijama, uključujući i stepen realizacije projekata sa aukcija.

Do donošenja odluke o najboljim ponudama, postupak sprovodi komisija koju rešenjem obrazuje Ministar (u daljem tekstu: Komisija).

O preuzetim radnjama u sprovođenju postupka, Komisija sačinjava izveštaj i dostavlja ga Ministru.

Postupak aukcija

Član 101.

Pokretanje, dostavljanje i razmena dokumenata, obaveštavanje, objavljivanje i forma odluka, sprovodi se u skladu sa podzakonskim aktom iz člana 97. stav 6. ovog zakona, u elektronskoj ili u papirnoj formi koja se određuje javnim pozivom.

Dostavljanje upravnih akata u postupku aukcije vrši se javnim dostavljanjem kroz objavljivanje pismena na veb platformi, internet stranici i oglasnoj tabli Ministarstva.

Postupak aukcija sastoji se od tri faze: kvalifikacije, nadmetanja i odabira najboljih ponuda.

Vlada, na predlog Ministarstva, radi sprovođenja postupka aukcije propisuje najmanje sledeće elemente:

- 1) druge elemente koje mora da sadrži javni poziv,
- 2) uslove, rok i način prijavljivanja na aukcije, dokaze o ispunjenost uslova iz javnog poziva,
- 3) kao i uslove za obrazovanje Komisije,

- 4) pokretanje, dostavljanje i razmenu dokumenata, obaveštavanje, sadržinu i formu ponude,
- 5) način zaštite sadržine ponude do njenog otvaranja,
- 6) vreme otvaranja ponuda,
- 7) objavljivanje i formu odluka,
- 8) uslove za prijavu u fazi kvalifikacije,
- 9) sadržinu, visinu i druge elemente finansijskog instrumenta obezbeđenja za ozbiljnost ponude,
- 10) uslove i način naplate finansijskog instrumenta obezbeđenja za ozbiljnost ponude.

Kvalifikacije

Član 102.

Kvalifikacija je eliminaciona faza postupka aukcije u kojoj se vrši odabir prijavljenih učesnika na osnovu ispunjenosti uslova u pogledu:

- 1) planskog osnova za izgradnju elektrane;
- 2) instalisane snage elektrane;
- 3) ako je učesnik na aukciji pribavio:
 - (1) pravnosnažnu energetska dozvolu za elektranu,
 - (2) lokacijske uslove,
 - (3) finansijski instrument obezbeđenja za ozbiljnost ponude,
- 4) energetske efikasnosti visokoefikasne kogeneracije izračunate u skladu sa metodologijom iz člana 81. stav 2.;
- 5) ispunjenosti uslova u pogledu zaštite životne sredine;
- 6) i drugih uslova bliže određenih aktom iz člana 97. stav 6. ovog zakona.

Ministarstvo objavljuje spisak učesnika na aukciji koji su prošli fazu kvalifikacija i čije ponude ulaze u fazu nadmetanja, na način propisan članom 101. ovog zakona.

Nadmetanje

Član 103.

Nadmetanje je faza postupka aukcije u kojoj se ponude učesnika koji su prošli fazu kvalifikacija nadmeću međusobno prema kriterijumu koja ponuda sadrži nižu tržišnu premiju.

Ponude koje premašuju početnu visinu tržišne premije, ne razmatraju se.

Rang lista i popunjavanje kvote

Član 104.

Ponude koje su prošle fazu kvalifikacija u postupku aukcije i nadmetanja, rangiraju se od najnižeg do najvišeg iznosa tržišne premije i po tom redosledu popunjavaju kvotu.

Ponuda iz stava 1. ovog člana može da se odnosi na ceo ili deo kapaciteta elektrane.

Kada zbir instalisanih snaga elektrana za proizvodnju električne energije, za rangirane ponude iz stava 1. ovog člana, dostigne nivo propisane kvote, kvota je popunjena.

U slučaju da za raspoloživu kvotu konkurišu dva ili više učesnika u postupku aukcije sa istom tržišnom premijom, preostala kvota se proporcionalno raspodeljuje na te učesnike.

Kada učesnici iz stava 4. ovog člana ne pristupe potpisivanju ugovora o tržišnoj premiji nakon rešenja o priznavanju prava na tržišnu premiju, ta kvota ostaje neraspodeljena.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, neraspodeljena kvota se može raspodeliti u narednoj organizovanoj aukciji.

Na osnovu pravila propisanih st. 1-4., Komisija sastavlja predlog rang liste koji zajedno sa izveštajem i predlogom odluke dostavlja Ministru.

Odabir najboljih ponuda

Član 105.

Na osnovu rang liste, izveštaja i predloga odluke Komisije, Ministar donosi odluku o najboljim ponudama.

Na osnovu odluke iz stava 1. ovog člana, Ministar donosi rešenje o dodeljivanju prava na tržišnu premiju, odnosno rešenje o odbijanju prava na tržišnu premiju učesnicima u postupku aukcije.

Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Učesnik aukcije može da pokrene upravni spor samo protiv rešenja kojim je odlučeno o njegovom pravu.

Pravo učesnika aukcije kojima je dodeljeno pravo na tržišnu premiju u postupku aukcije ostaće nepromenjeno i na snazi bez obzira na ishod upravnog spora koji pokrene drugi učesnik aukcije protiv svog rešenja.

Ministarstvo će dodeliti pravo na odgovarajuću tržišnu premiju izvan kvote aukcije, ukoliko ishod pravosnažnog rešenog upravnog spora bude takav da učesniku na aukciji pripada pravo na tržišnu premiju.

Uslovi za sticanje statusa privremeno povlašćenog proizvođača električne energije kroz sistem aukcije

Član 106.

Učesnici u postupku aukcije čije su ponude na aukcijama obuhvaćene rešenjem o dodeljivanju prava na tržišnu premiju, stiču status privremeno povlašćenog proizvođača električne energije danom donošenja tog rešenja.

Uslovi za sticanje statusa povlašćenog proizvođača električne energije

Član 107.

Proizvođač električne energije u visokoefikasnoj kogeneraciji instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe, može steći status povlašćenog proizvođača električne energije, ako ispunjava uslove bliže utvrđene aktom iz člana 110. ovog zakona, a naročito:

1) da je stekao licencu za obavljanje energetske delatnosti kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije, ako je za instalisanu snagu za koju je

stekao status privremeno povlašćenog proizvođača predviđena licenca, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike;

2) da je visokoefikasna kogeneracija instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe trajno priključena na prenosni, distributivni ili zatvoreni distributivni sistem električne energije sa odobrenom snagom koja je manja ili jednaka instalisanoj snazi za koju je elektrana stekla status privremeno povlašćenog proizvođača;

3) da je obezbeđeno posebno merenje odvojeno od merenja u drugim tehnološkim procesima:

(1) predate električne energije u prenosni, distributivni ili zatvoreni distributivni sistem električne energije,

(2) preuzete električne energije iz prenosnog, distributivnog ili zatvorenog distributivnog sistema, za potrebe rada elektrane,

(3) predate toplotne energije za sopstvenu potrošnju i/ili za potrošnju drugih korisnika,

(4) preuzete, odnosno proizvedene toplotne energije za potrebe rada elektrane i pripremu energenta,

(5) utrošene primarne energije;

4) da je visokoefikasna kogeneracija instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe novoizgrađena, odnosno rekonstruisana sa ugrađenom nekorišćenom opremom;

5) da je dobijena upotrebna dozvola u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;

6) da ima zaključen ugovor o tržišnoj premiji u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu njega;

7) da je za visokoefikasnu kogeneraciju instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe izdat akt inspektora za zaštitu životne sredine da su ispunjeni uslovi za rad elektrane i obavljanje aktivnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine.

Ugovor o tržišnoj premiji

Član 108.

Privremeno povlašćeni proizvođači električne energije koji ostvaruje pravo na tržišnu premiju, ostvaruje pravo i na podsticajni period i prenošenje balansne odgovornosti na Garantovanog snabdevača do uspostavljanja organizovanog unutardnevnog tržišta električne energije, zaključenjem ugovora o tržišnoj premiji sa ovlašćenom ugovornom stranom.

Garantovani snabdevač će obavljati prava i dužnosti ovlašćene ugovorne strane.

Vlada može da imenuje i drugo lice da obavlja prava i dužnosti ovlašćene ugovorne strane, a koje ima odgovarajuću ekonomsku snagu i finansijske kapacitete, kao i neophodnu stručnost i resurse za obavljanje ove uloge.

Ugovor o premiji naročito sadrži: podatke o ugovornim stranama i njihova prava i obaveze, predmet ugovora, visinu i druge podatke o tržišnoj premiji, vrstu i instalisanu snagu elektrane, podsticajni period i rok zaključenja ugovora, razloge za raskid ugovora, način rešavanja sporova, uslov da ugovor stupa na snagu nakon sticanja statusa povlašćenog proizvođača električne energije i druge elemente bitne za sadržinu i svrhu ugovora u skladu sa ovim zakonom.

Tržišna premija se u ugovoru o tržišnoj premiji određuje u skladu sa ponudom investitora visokoefikasne kogeneracije instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe koji je nakon sprovedene aukcije dobio pravo na tržišnu premiju i u skladu sa podzakonskim aktom iz člana 99. ovog zakona.

Privremeno povlašćeni proizvođač je dužan da podnese zahtev za zaključenje ugovora o premiji Garantovanom snabdevaču, u roku od 15 dana od dana prijema rešenja Ministra o dodeljivanju prava na tržišnu premiju.

U slučaju nepodnošenja zahteva u roku iz stava 6. ovog člana radi zaključenja ugovora o premiji, privremeni povlašćeni proizvođač, gubi pravo na tržišnu premiju usled propuštanja.

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da o podnošenju zahteva iz stava 6. ovog člana obavesti Ministarstvo, u roku od 5 radnih dana od dana podnošenja zahteva.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje model ugovora o tržišnoj premiji.

Obaveze ovlašćene ugovorne strane

Član 109.

Ovlašćena ugovorna strana je dužna da:

- 1) na zahtev privremeno povlašćenog proizvođača zaključi ugovor o premiji u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva;
- 2) vodi poseban račun za transakcije vezane za podsticajne mere u skladu sa ovim zakonom;
- 3) vodi registar ugovora o tržišnoj premiji i objavljuje ih na svojoj internet stranici;
- 4) preuzme balansnu odgovornost za povlašćene proizvođače koji proizvode električnu energiju u visokoefikasnoj kogeneraciji instalisane snage 500 kWe i više do 10 MWe, do uspostavljanja organizovanog unutardnevnog tržišta električne energije, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje oblast energetike i propisima donetim na osnovu ovih zakona;
- 5) ispunjava druge obaveze utvrđene ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje obaveze Ovlašćene ugovorne strane.

v) Sticanje statusa privremeno povlašćenog proizvođača i povlašćenog proizvođača električne energije

Podzakonski akt

Član 110.

Vlada na predlog Ministarstva, za privremeno povlašćenog proizvođača i povlašćenog proizvođača električne energije bliže propisuje:

- 1) uslove i način sticanja statusa, sadržinu zahteva i dokaze o ispunjavanju uslova za sticanje statusa;
- 2) obaveze privremeno povlašćenih proizvođača i povlašćenih proizvođača električne energije;
- 3) instrumente obezbeđenja plaćanja;

4) način produženja i način ukidanja statusa privremeno povlašćenih proizvođača i povlašćenih proizvođača električne energije;

5) sadržinu rešenja kojim se utvrđuje, oduzima ili produžava status privremeno povlašćenih proizvođača i povlašćenih proizvođača električne energije;

6) sadržaj registra privremeno povlašćenih proizvođača i povlašćenih proizvođača električne energije;

7) kao i druge elemente u vezi sa njihovim statusom i ostvarivanjem prava i obaveza iz tog statusa.

Visokoefikasna kogeneracija može da ostvari pravo samo na jednu vrsta podsticaja, bilo da su ti podsticaji utvrđeni ovim zakonom ili bilo kojim drugim zakonom.

Postupak za sticanje statusa privremeno povlašćenog proizvođača i povlašćenog proizvođača električne energije

Član 111.

Status privremeno povlašćenog proizvođača i status povlašćenog proizvođača električne energije izdaje Ministarstvo.

Ministarstvo rešenjem odlučuje o zahtevu za sticanje statusa privremeno povlašćenog proizvođača ili povlašćenog proizvođača električne energije u upravnom postupku u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva.

Ministarstvo u roku od deset dana od dana podnošenja zahteva, rešenjem odlučuje o zahtevu za produžnje statusa privremeno povlašćenog proizvođača električne energije.

Rešenje iz st. 2. i 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ako Ministarstvo u roku iz stava 3. ovog člana ne odluči o zahtevu za produženje statusa privremeno povlašćenog proizvođača električne energije, smatra se da je zahtev usvojen i status privremeno povlašćenog proizvođača produžava se za godinu dana.

Trajanje statusa privremeno povlašćenog proizvođača, i podsticajnog perioda i statusa povlašćenog proizvođača električne energije

Član 112.

Status privremeno povlašćenog proizvođača traje tri godine od dana konačnosti rešenja o sticanju ovog statusa.

Na zahtev nosioca statusa privremeno povlašćenog proizvođača električne energije, ovaj status može se produžiti za najviše godinu dana.

Podsticajni period je određeni vremenski period u kom ostvaruje status povlašćenog proizvođača električne energije i u kome se povlašćenom proizvođaču isplaćuje tržišna premija.

Status povlašćenog proizvođača električne energije i podsticajni period traje najviše 15 godina od dana prve isplate fid-in tarife ili tržišne premije.

Ukidanje statusa privremeno povlašćenog proizvođača i povlašćenog proizvođača električne energije

Član 113.

Status privremeno povlašćenog proizvođača električne energije se ukida, a naročito ako:

- 1) je rešenje o sticanju statusa privremeno povlašćenog proizvođača električne energije doneto na osnovu neistinitih podataka;
- 2) privremeni povlašćeni proizvođač ne ispunjava obaveze utvrđene ovim zakonom;
- 3) su akti na osnovu kojih je stekao status privremeno povlašćenog proizvođača električne energije pravnosnažno ukinuti, poništeni ili stavljeni van snage.

Status povlašćenog proizvođača se ukida ako:

- 1) je rešenje o sticanju statusa povlašćenog proizvođača električne energije doneto na osnovu neistinitih podataka;
- 2) prestane da ispunjava uslove za sticanje statusa povlašćenog proizvođača utvrđene ovim zakonom;
- 3) ne ispunjava obaveze utvrđene ovim zakonom;
- 4) povlašćeni proizvođač proizvodi električnu i toplotnu energiju suprotno propisima kojima se uređuje oblast energetike;
- 5) su akti na osnovu kojih je privremeno povlašćeni proizvođač električne energije stekao status povlašćenog proizvođača električne energije pravnosnažno ukinuti, poništeni ili stavljeni van snage.

Registar privremeno povlašćenih proizvođača i povlašćenih proizvođača električne energije

Član 114.

Ministarstvo vodi javni elektronski registar koji sadrži podatke o:

- 1) proizvođačima koji imaju status povlašćenog proizvođača električne energije i proizvođačima energije kojima je ovaj status prestao da važi,
- 2) proizvođačima koji imaju status privremeno povlašćenog proizvođača električne energije i proizvođačima energije kojima je ovaj status prestao da važi.

g) Finansiranje podsticaja

Izvori finansiranja podsticaja

Član 115.

Fid-in tarife i tržišne premije finansiraju se iz sredstava prikupljenih na osnovu akta Vlade o načinu obračuna, plaćanja i prikupljanja sredstava po osnovu naknade za podsticajne mere za povlašćene proizvođače električne energije, donetog na osnovu zakona kojim se uređuje oblast obnovljivih izvora energije.

d) Pravna sigurnost

Stabilizaciona klauzula

Član 116.

Energetski subjekti koriste podsticajne mere po propisima po kojima su stekli pravo na korišćenje podsticajnih mera i uslovi pod kojima su stekli podsticajne mere

ne mogu se naknadno menjati na način kojim se umanjuju ili ograničavaju njihova stečena prava i/ili ugrožava ekonomska održivost njihovih elektrana koja su razlog podsticaja.

4. Analiza potencijala za primenu podsticaja

Analiza potencijala za visokoefikasnu kogeneraciju i mogućnost korišćenja efikasnog daljinskog grejanja

Član 117.

Ministarstvo će izraditi analizu potencijala za visokoefikasnu kogeneraciju i mogućnost korišćenja efikasnog daljinskog grejanja/hlađenja i dostaviti je i ažurirati u skladu sa obavezama Republike Srbije preuzetim potvrđenim međunarodnim sporazumima.

Jedinica lokalne samouprave pruža podršku Ministarstvu u izradi analize iz stava 1. ovog člana.

XIV. SPROVOĐENJE POSTUPKA AUKCIJA I POSTUPAKA U VEZI SA STATUSOM PRIVREMENOG POVLAŠĆENOG PROIZVOĐAČA ELEKTRIČNE ENERGIJE I STATUSOM POVLAŠĆENOG PROIZVOĐAČA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Postupanje Ministarstva

Član 118.

Tokom sprovođenja postupka aukcija i postupaka u vezi sa statusom privremenog povlašćenog proizvođača električne energije i statusom povlašćenog proizvođača električne energije, nadležni organ isključivo vrši proveru ispunjenosti formalnih uslova i ne upušta se u ocenu tehničke dokumentacije, niti ispituje verodostojnost dokumenata koje pribavlja u tim postupcima.

Ministarstvo u skladu sa stavom 1. ovog člana proverava isključivo ispunjenost sledećih formalnih uslova:

- 1) nadležnost za postupanje po zahtevu,
- 2) da li je podnosilac zahteva lice koje, u skladu sa ovim zakonom, može biti podnosilac zahteva,
- 3) da li zahtev sadrži sve propisane podatke,
- 4) da li je uz zahtev priložena sva dokumentacija propisana ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona,
- 5) da li je uz zahtev priložen dokaz o uplati propisane takse,
- 6) da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona za usvajanje zahteva.

Podatke iz službenih evidencija, koji su neophodni za sprovođenje postupaka iz stava 1. ovog člana, nadležni organ obezbeđuje po službenoj dužnosti, odnosno preko servisne magistrale organa, u skladu sa propisima koji uređuju elektronsku upravu, bez plaćanja takse.

Podaci pribavljeni na način iz stava 3. ovog člana smatraju se pouzdanim i imaju istu dokaznu snagu kao overeni izvodi iz tih evidencija.

Organi državne uprave, posebne organizacije i imaoci javnih ovlašćenja dužni su da Ministarstvu na zahtev, u roku od tri dana od dana podnošenja zahteva, dostave sve podatke o kojim vode službene evidencije koje su od značaja za sprovođenje postupaka iz stava 1. ovog člana.

Postupci iz stava 1. ovog člana sprovede se u postupku neposrednog odlučivanja u smislu zakona kojim je uređen opšti upravni postupak.

Postupanje po zahtevu

Član 119.

Po zahtevu za izdavanje, odnosno izmenu upravnog akta Ministarstvo u rokovima propisanom ovim zakonom donosi rešenje u formi elektronskog dokumenta.

Ako Ministarstvo utvrdi da nisu ispunjeni formalni uslovi iz člana 118. stav 2. ovog zakona, rešenjem odbacuje zahtev u kome taksativno navodi sve nedostatke, odnosno razloge za odbacivanje, nakon čijeg će otklanjanja moći da postupi u skladu sa zahtevom.

Ako podnosilac zahteva u roku od 30 dana od dana objavljivanja rešenja iz stava 2. ovog člana, podnese novi zahtev i postupi u skladu sa rešenjem iz stava 2. ovog člana, smatra se da je odbačen zahtev iz stava 2. ovog člana od početka bio uredan.

Ako podnosilac zahteva u roku od 30 dana od dana objavljivanja rešenja iz stava 2. ovog člana, podnese novi zahtev sa pozivanjem na broj rešenja kojim je raniji zahtev odbačen i otkloni sve utvrđene nedostatke, ne dostavlja ponovo dokumentaciju koja nije imala nedostatke i plaća polovinu propisanog iznosa administrativne takse.

Način dostave

Član 120.

Podnesci i dokumenta dostavljaju se elektronskim putem, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, žalbu i druge pravne lekove, dokaze koji se uz njih prilažu, kao i dokumenta i podneske koji sadrže tajne podatke i koji su označeni stepenom tajnosti u skladu sa propisima kojima se uređuje tajnost podataka, stranka dostavlja u formi papirnog dokumenta.

Ministarstvo nadležno za oblast energetike bliže uređuje način razmene podnesaka i dokumenata iz stava 1. ovog člana.

Forma dokumenata koji se dostavljaju

Član 121.

Dokumenti koji se dostavljaju elektronskim putem u skladu sa članom 123. ovog zakona, dostavljaju se u formi elektronskog dokumenta sastavljenog u skladu sa zakonom koji uređuje elektronski dokument.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako plaćanje takse nije izvršeno elektronskim putem, dokaz o plaćanju takse može se dostaviti i u elektronskom formatu, koji nije potpisan kvalifikovanim elektronskim potpisom.

Dostava rešenja

Član 122.

Rešenje Ministarstva dostavlja se podnosiocu zahteva u formi elektronskog dokumenta, preko jedinstvenog elektronskog sandučića, u skladu sa zakonom koji uređuje elektronsku upravu, ako se dostava vrši preko portala e-Uprava.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, licu koje nema jedinstveni elektronski sandučić, rešenje se dostavlja u formi odštampanog primerka elektronskog

dokumenta, overenog u skladu sa zakonom koji uređuje elektronsko poslovanje, preporučenom pošiljkom preko poštanskog operatora.

Danom ekspedovanja rešenja u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, Ministarstvo rešenje objavljuje i na svojoj internet stranici.

Ako dostava preporučenom pošiljkom iz stava 2. ovog člana nije mogla da bude izvršena jer je stranka u momentu dostave bila nedostupna na naznačenoj adresi, dostavljač o tome sačinjava belešku i ostavlja obaveštenje stranci na mestu na kome je pismeno trebalo da bude uručeno, u kome naznačava lično ime primaoca, podatke kojim se pismeno identifikuje, kao i datum kada je obaveštenje ostavljeno, sa pozivom stranci da na tačno određenoj adresi dostavljača, odnosno poštanskog operatora preuzme pošiljku, u roku od 15 dana od dana pokušaja dostave.

Obaveštenje stranci iz stava 4. ovog člana sadrži i informaciju o danu objavljivanja rešenja na internet stranici Ministarstva, pravnu pouku stranci da će se u slučaju ne preuzimanja pošiljke u ostavljenom roku rešenje smatrati dostavljenim istekom roka od 30 dana od objavljivanja rešenja na veb stranici Ministarstva.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, ako u ostavljenom roku stranka ne podigne pošiljku, dostavljač će je vratiti zajedno sa beleškom o razlozima ne uručenja.

Dostava stranci će se smatrati izvršenom:

1) danom prijema rešenja na način propisan stavom 1, odnosno stavom 2. ovog člana,

2) istekom roka od 30 dana od dana oglašavanja rešenja na veb prezentaciji Ministarstva ako dostava nije izvršena u skladu sa odredbama st. 1, 2. i 4. ovog člana.

Ako je adresa prebivališta, odnosno boravišta, odnosno sedišta stranke nepoznata, dostava toj stranci smatraće se izvršenom na dan isteka roka od 30 dana od dana objavljivanja rešenja na internet stranici Ministarstva.

Ministarstvo će na zahtev stranke, u prostorijama Ministarstva, toj stranci izdati kopiju rešenja bez odlaganja, s tim što to uručenje nema dejstvo na računanje rokova u vezi sa dostavom.

Potvrda dostave

Član 123.

Kada se rešenje dostavlja elektronskim putem, uredna dostava se dokazuje elektronskom potvrdom o prijemu dokumenta (dostavnica).

Elektronska oglasna tabla Ministarstva

Član 124.

Ministarstvo je dužno da na svojoj internet stranici uspostavi i održava oglasnu tablu, koja služi za potrebe javnog saopštavanja, odnosno objavljivanja rešenja u skladu sa članom 122. ovog zakona, kao i drugih akata koje donese Ministarstvo.

Shodna primena propisa

Član 125.

Na pitanja koja se odnose na postupak aukcija i postupke u vezi sa statusom privremenog povlašćenog proizvođača električne energije i statusom povlašćenog proizvođača električne energije, a koja ovim zakonom nisu posebno uređena, primenjuje se zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak.

XV. NADZOR

1. Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 126.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

2. Inspekcijski nadzor

Član 127.

Inspekcijski nadzor vrši Ministarstvo preko elektroenergetskog inspektora, energetskog inspektora i inspektora opreme pod pritiskom (u daljem tekstu: inspektor) u okviru delokruga utvrđenog zakonom.

Autonomnoj pokrajini poverava se vršenje inspekcijskog nadzora iz stava 1. ovog člana na teritoriji autonomne pokrajine.

Član 128.

Na sadržinu, vrstu, oblik, postupak i sprovođenje inspekcijskog nadzora, ovlašćenja i obaveze učesnika u inspekcijskom nadzoru i druga pitanja od značaja za inspekcijski nadzor koja nisu uređena ovim zakonom, primenjuju se odredbe zakona i drugih propisa kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Član 129.

U vršenju inspekcijskog nadzora, inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li je Obveznik sistema imenovao energetskog menadžera, da li je izradio i dostavio Ministarstvu godišnji izveštaj o ostvarivanju ciljeva uštede energije i doneo program i plan energetske efikasnosti u skladu sa ovim zakonom;
- 2) da li lice koje obavlja poslove energetskog menadžera ima odgovarajuću licencu;
- 3) da li je Obveznik sistema izvršio energetski pregled u propisanom roku;
- 4) da li je energetski pregled sprovedo pravno lice koje, u skladu sa ovim zakonom može da sprovodi energetski pregled;
- 5) da li se izveštaj o sprovedenom energetskom pregledu arhivira i čuva na propisan način;
- 6) da li je izrađen eleborat o energetskoj efikasnosti za postrojenja i sisteme iz člana 55. ovog zakona kojim se dokazuje da su ispunjeni minimalni zahtevi energetske efikasnosti;
- 7) da li je izrađen izveštaj o termotehničkim ispitivanjima za postrojenja iz člana 57. ovog zakona kojim se dokazuje da su ispunjeni minimalni zahtevi energetske efikasnosti;
- 8) da li je operator prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije, odnosno transportnog i distributivnog sistema prirodnog gasa, ugradio uređaje za merenje električne energije ili prirodnog gasa u skladu sa članom 49. ovog zakona;
- 9) da li je distributer toplotne energije ugradio uređaje za merenje toplotne energije u skladu sa članom 51. ovog zakona;
- 10) da li operator prenosnog, distributivnog i zatvorenog distributivnog sistema električne energije, prioriteto preuzima električnu energiju proizvedenu u visokoefikasnoj kogeneraciji;

11) da li operator prenosnog sistema izdaje garanciju porekla za električnu energiju proizvedenu u visokoefikasnoj kogeneraciji.

U vršenju inspekcijskog nadzora, inspektor ima pravo i dužnost da obavlja i druge poslove utvrđene zakonom ili propisom donetim na osnovu zakona.

3. Ovlašćenja inspektora

Član 130.

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašćen da:

- 1) naloži da se utvrđene nezakonitosti otklone u roku koji odredi;
- 2) donese rešenje i izrekne upravnu meru ako nadzirani subjekat ne otkloni nezakonitost u ostavljenom roku, osim kada zbog neophodnosti preduzimanja hitnih mera rešenje donosi bez odlaganja;
- 3) naloži sprovođenje energetskeg pregleda;
- 4) nadležnom pravosudnom organu podnese krivičnu prijavu, prijavu za privredni prestup ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno preduzme i druge radnje i mere na koje je zakonom ili drugim propisom ovlašćen;
- 5) naredi izvršavanje propisanih obaveza u određenom roku i da privremeno zabrani rad ako se nalog u ostavljenom roku ne izvrši.

Član 131.

Inspektor ne može da priprema ili da učestvuje u izradi tehničke dokumentacije i vršenju kontrole tehničke dokumentacije za projekte povećanja energetske efikasnosti nad kojima vrši inspekcijski nadzor i da vrši stručni nadzor u realizaciji projekata povećanja energetske efikasnosti nad kojima vrši inspekcijski nadzor.

Inspektor ne može da priprema ili učestvuje u izradi programa i planova energetske efikasnosti, kao i izveštaja energetske menadžera Obveznika sistema nad kojima vrši inspekcijski nadzor.

Inspektor ne može da obavlja privredne ili druge delatnosti i poslove za sebe ili drugog poslodavca iz oblasti u kojoj vrši inspekcijski nadzor, učestvuje u radu stručnih radnih grupa ili tela nadziranih subjekata, odnosno lica koja podležu inspekcijskom nadzoru ili ako obavlja druge službe, poslove i postupke koji su u suprotnosti sa položajem i ulogom inspektora i štete njegovoj samostalnosti u vršenju posla.

Član 132.

Na rešenje inspektora može se izjaviti žalba Ministru, u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba odlaže izvršenje rešenja, osim u slučaju kada se radi o preduzimanju hitnih mera propisanim članom 39. stav 2. Zakona o inspekcijskom nadzoru („Službeni glasnik RS”, br. 36/15, 44/18 - dr. zakon i 95/18).

U slučaju da je prvostepena odluka inspektora već jedanput bila poništena, drugostepeni organ ne može je opet poništiti i uputiti predmet inspekciji na ponovni postupak, nego će sam rešiti ovu upravnu stvar.

4. Tržišni nadzor

Član 133.

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona koje se odnose na energetske označavanje i eko-dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije, vrši

ministarstvo nadležno za poslove trgovine preko tržišnih inspektora, odnosno organi nadležni za nadzor nad sprovođenjem propisa koji se odnose na tehničke zahteve za proizvode, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržišni nadzor, ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona.

Organi iz stava 1. ovog člana postupaju u skladu sa opštim zahtevima i programom tržišnog nadzora i preduzimaju potrebne mere tržišnog nadzora.

Član 134.

Ako se utvrdi da proizvod iz člana 63. ovog zakona i koji se koristi u skladu sa namenom, ne zadovoljava propisane zahteve energetskog označavanja, isporučilac ili prodavac imaju obavezu da usklade proizvod sa tim zahtevima.

Ako tržišni inspektor ima osnova da veruje da energetski označen proizvod iz čl. 63. i 65. ovog zakona predstavlja rizik sa aspekta zaštite javnog interesa koji se tiče zaštite životne sredine i/ili zaštite potrošača, on sprovodi postupak ocenjivanja proizvoda kojim su obuhvaćeni svi zahtevi za energetsko označavanje koji su relevantni za rizik i propisani podzakonskim aktima iz člana 63. st. 2. i 3. i člana 65. stav 2. ovog zakona, a isporučilac proizvoda i/ili prodavac su dužni da sarađuju sa tržišnim inspektorom u svrhu ocenjivanja, ukoliko on proceni da je potrebno.

Ako tržišni inspektor tokom evaluacije proizvoda iz stava 2. ovog člana utvrdi da proizvod nije usaglašen sa zahtevima iz podzakonskih akata iz člana 63. st. 2. i 3. i člana 65. stav 2. ovog zakona, on bez odlaganja zahteva od isporučioca proizvoda ili prodavca da preduzme sve odgovarajuće korektivne mere kako bi proizvod postao usaglašen sa tim zahtevima, prema potrebi povuče proizvod s tržišta ili ga prema potrebi opozove u okviru razumnog vremenskog perioda, srazmerno prirodni rizika.

Ako isporučilac proizvoda ili prema potrebi prodavac ne preduzmu odgovarajuće korektivne mere u periodu iz stava 3. ovog člana, tržišni inspektor preduzima sve odgovarajuće mere, kako bi zabranio ili ograničio raspoloživost proizvoda, povukao proizvod sa tržišta ili ga opozvao.

Odluka iz stava 4. ovog člana mora biti obrazložena i odmah se saopštava stranki na koju se odnosi, uz obaveštenje o pravnom leku koji stranki stoji na raspolaganju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržišni nadzor.

Razmena informacija i obaveštenja o merama iz stava 4. ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržišni nadzor.

Član 135.

Ako se utvrdi da proizvod koji ima znak usaglašenosti iz člana 66. stav 2. ovog zakona i koji se koristi u skladu sa namenom, ne zadovoljava propisane zahteve eko-dizajna, proizvođač ili njegov zastupnik imaju obavezu da usklade proizvod sa tim zahtevima.

Ako neusaglašenost ne bude otklonjena na način opisan u stavu 1. ovog člana, organ iz člana 133. stav 1. ovog zakona donosi odluku kojom ograničava ili zabranjuje stavljanje na tržište i/ili u upotrebu proizvoda ili na drugi način osigurava da se proizvod povuče sa tržišta.

Odluka iz stava 2. ovog člana mora biti obrazložena i odmah se saopštava stranki na koju se odnosi, uz obaveštenje o pravnom leku koji stranki stoji na raspolaganju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržišni nadzor.

Razmena informacija i obaveštenja o merama iz stava 2. ovog člana vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržišni nadzor.

XVI. KAZNENE ODREDBE

Član 136.

Odgovorno lice u organu Republike Srbije, organu autonomne pokrajine odnosno jedinice lokalne samouprave, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 dinara, ukoliko ne postupi u skladu sa članom 8. ovog zakona.

Javna preduzeća i drugi korisnici javnih sredstava – pravno lice, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Odgovorno lice u pravnom licu iz stava 2. ovog člana kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 15.000 dinara.

Član 137.

Odgovorno lice u Republičkom hidrometeorološkom zavodu kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 dinara, ukoliko ne postupi u skladu sa članom 9. ovog zakona.

Javno preduzeće i ustanove – pravno lice, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Energetski subjekt – pravno lica, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Energetski subjekt – preduzetnik, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 10.000 do 25.000 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Član 138.

Obveznik sistema – pravno lice kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u rasponu od 50.000 do 1.000.000 dinara ukoliko ne postupi u skladu sa jednom ili više obaveza iz člana 14. ovog zakona.

Odgovorno lice u Obvezniku sistema kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 5.000 do 100.000 dinara, ukoliko ne postupi u skladu sa članom 14. ovog zakona.

Obveznik sistema – preduzetnik kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u rasponu od 10.000 do 250.000 dinara ukoliko ne postupi u skladu sa obavezom iz člana 14. ovog zakona.

Član 139.

Privredna društva i javna preduzeća iz člana 13. tač. 1) i 2) ovog zakona – pravno lice kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u rasponu od 50.000 do 300.000 dinara ukoliko ne postupi u skladu sa obavezom iz člana 15. ovog zakona.

Odgovorno lice u privrednom društvu i javnom preduzeću iz člana 13. tač. 1) i 2) ovog zakona kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara, ukoliko ne postupi u skladu sa članom 15. ovog zakona.

Član 140.

Obveznik sistema – pravno lice kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u rasponu od 50.000 do 150.000 dinara ukoliko ne postupi u skladu sa članom 16. ovog zakona.

Odgovorno lice u Obvezniku sistema kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 dinara, ukoliko ne postupi u skladu sa članom 16. ovog zakona.

Obveznik sistema – preduzetnik kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u rasponu od 10.000 do 30.000 dinara ukoliko ne postupi u skladu sa obavezom iz člana 16. ovog zakona.

Član 141.

Odgovorno lice u Obvezniku sistema energetskog menadžmenta kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 50.000 – 150.000 dinara ukoliko ne donesu programe i/ili planove propisane čl. 17-19. ovog zakona.

Obveznik sistema energetskog menadžmenta – pravno lice kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 150.000 – 1.000.000 dinara.

Član 142.

Energetski menadžer Obveznika sistema – fizičko lice kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 5.000 – 25.000 dinara ukoliko ne postupi u skladu sa članom 20. stav 3. ovog zakona.

Član 143.

Veliko preduzeće – pravno lice kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 150.000 – 1.000.000 dinara ukoliko ne postupi u skladu sa obavezom iz člana 23. stav 5. ovog zakona.

Odgovorno lice u pravnom licu kazniće se za prekršaj iz stava 2. ovog člana novčanom kaznom od 15.000 do 100.000 dinara.

Član 144.

Pravno lice ili preduzetnik kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara, ukoliko ne izradi izveštaj ili ga ne dostavi nadležnom organu u skladu sa propisanom obavezom iz člana 23. stav 8. ovog zakona.

Odgovorno lice u pravnom licu kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 5.000 do 100.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 150.000 dinara.

Član 145.

Energetski savetnik – fizičko lice odgovaraće za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 50.000 – 150.000 dinara zbog povrede odredbe iz člana 25. stav 1. ovog zakona.

Član 146.

Investitor – pravno lice kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 150.000 do 800.000 dinara ukoliko ne postupi u skladu sa obavezom propisanom članom 37. stav 1. ovog zakona.

Član 147.

Vlasnik, odnosno korisnik sistema za grejanje zgrade – pravno lice kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u rasponu od 50.000 do 300.000 dinara ukoliko ne obezbedi redovnu kontrolu u skladu sa članom 39. stav 1. i članom 40. stav 1. ovog zakona.

Vlasnik, odnosno korisnik sistema za grejanje zgrade – fizičko lice kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom u rasponu od 5.000 do 50.000 dinara.

Član 148.

Snabdevač toplotnom energijom – pravno lice kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 250.000 dinara ukoliko ne postupi sa obavezom iz člana 52. stav 1. ovog zakona.

Član 149.

Pravna lica iz člana 53. st. 1- 4. ovog zakona kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara ukoliko ne postupe u skladu sa članom 53. ovog zakona.

Preduzetnici iz člana 53. st. 1 - 4. ovog zakona kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 30.000 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Član 150.

Pravno lice iz člana 59. stav 1. ovog zakona kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara ukoliko ne postupe u skladu sa članom 60. stav 1. ovog zakona.

Odgovorno lice u Obvezniku sistema kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 dinara, ukoliko ne postupi u skladu sa članom 60. stav 1. ovog zakona.

Član 151.

Isporučilac proizvoda, i prodavac iz člana 63. stav 2. i člana 65. stav 2. ovog zakona kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 50.000 – 150.000 dinara ukoliko stavi na tržište proizvode koji utiču na potrošnju energije koji nemaju energetska oznaku, ili ne ispunjavaju druge propisane zahteve u pogledu energetskog označavanja (člana 63. stav 1. i član 65. stav 1. ovog zakona).

Proizvođač, njegov zastupnik, odnosno uvoznik iz člana 66. stav 2. ovog zakona kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 50.000 – 150.000 dinara, ukoliko stavi na tržište proizvode koji utiču na potrošnju energije koji ne ispunjavaju zahteve eko-dizajna propisane za tu vrstu proizvoda (član 66. stav 1. ovog zakona).

Odgovorno lice u pravnom licu kazniće se za prekršaj iz st. 1. i 2. ovog člana novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 dinara.

XVII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 152.**

Postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po propisima po kojima su započeti.

Član 153.

Status privremeno povlašćenog proizvođača i povlašćenog proizvođača električne energije iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije, koji je stečen pre stupanja na snagu ovog zakona nastavlja da važi u skladu sa propisima koji su važili u vreme kada je taj status stečen.

Ministarstvo kvartalno, sredinom meseca za tekući mesec i za naredna dva meseca, određuje i objavljuje na svojoj internet stranici koeficijent korekcije promene cene gasa G, koji predstavlja jediničnu cenu gasa za potrošače na rezervnom snabdevanju i izražava se u evrima po hiljadu metara kubnih (EUR/1000 m³), računato po srednjem kursu Narodne banke Srbije koji važi za 15. dan u tekućem mesecu ili za prvi sledeći radni dan, ako je 15. dan u tekućem mesecu neradni dan,

za ugovore o otkupu električne energije zaključene do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 154.

Privremeno povlašćeni proizvođači električne energije iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije koji su stekli taj status na osnovu zahteva podnetog pre stupanja na snagu ovog zakona, stiču status povlašćenog proizvođača u skladu sa Zakonom o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 145/14 i 95/18 – i dr. zakon) i propisima donetim na osnovu njega.

Privremeno povlašćeni proizvođači električne energije iz stava 1. ovog člana koji steknu status povlašćenog proizvođača električne energije ostvaruju pravo na podsticajne mere zaključenjem ugovora o otkupu električne energije u skladu sa Uredbom o ugovoru o otkupu električne energije („Službeni glasnik RS”, br. 56/16, 61/17 i 106/20).

Član 155.

Privremeno povlašćeni proizvođači električne energije iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije koji su stekli taj status na osnovu zahteva podnetog pre stupanja na snagu ovog zakona imaju prava na podsticajne mere koje su važile na dan podnošenja zahteva za sticanje statusa privremenog povlašćenog proizvođača električne energije.

Privremeno povlašćeni proizvođači, odnosno povlašćeni proizvođači električne energije iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije, koji su stekli taj status na osnovu zahteva podnetog posle 31. decembra 2019. godine, a pre stupanja na snagu ovog zakona, imaju pravo na sledeće podsticajne mere:

1) podsticajni period koji traje 12 godina, počevši od dana prvog očitavanja električne energije u elektrani, odnosno delu elektrane, posle dana sticanja statusa povlašćenog proizvođača električne energije, osim ako je trajanje podsticajnog perioda drugačije određeno ugovorom o otkupu električne energije;

2) podsticajna otkupna cena po kojoj povlašćeni i privremeni povlašćeni proizvođači prodaju garantovanom snabdevaču odgovarajući iznos proizvedene električne energije tokom ili pre podsticajnog perioda;

3) preuzimanje balansne odgovornosti za mesta primopredaje električne energije povlašćenog proizvođača električne energije tokom podsticajnog perioda, a od strane garantovanog snabdevača;

4) preuzimanje troškova balansiranja povlašćenog proizvođača električne energije tokom podsticajnog perioda od strane garantovanog snabdevača;

5) besplatan pristup prenosnom, odnosno distributivnom sistemu električne energije.

Podsticajna otkupna cena iz stava 2. tačka 2) ovog člana određuje se na sledeći način:

$$C3 = C2 * 0,33 + C0 * 0.67 * G / 312,58$$

gde je:

C3 - korigovana podsticajna otkupna cena za elektrane sa visokoefikasnom kombinovanom proizvodnjom električne i toplotne energije, izražena u evrocentima po kilovat satu (c€/kWh),

C2 – korigovana podsticajna otkupna cena zbog inflacije u evro zoni koju je garantovani snabdevač objavio na svojoj internet stranici i koja se primenjuje od 1.

marta 2020. godine, koriguje se godišnje u skladu sa uredbom iz člana 154. stav 2. ovog zakona i izražava se u evrocentima po kilovat satu (c€/kWh),

C0 – podsticajna otkupna cena, izražena u evrocentima po kilovat satu (c€/kWh), koja se određuje prema instalisanoj snazi (P) na sledeći način:

- Za instalisanu snagu manju od 0,5 MW, iznosi 8,20
- Za instalisanu snagu od 0,5 – 2 MW, iznosi $8,447-0,493 \cdot P$ i
- Za instalisanu snagu veću od 2 MW, a manju od 10 MW, iznosi 7,46

G – koeficijent korekcije promene cene gasa, koji se određuje u skladu sa članom 153. stav 2. ovog zakona.

Privremeno povlašćeni proizvođači, odnosno povlašćeni proizvođači električne energije iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije iz stava 2. ovog člana zaključuju ugovor o otkupu električne energije u skladu sa uredbom iz člana 154. stav 2. ovog zakona. Status privremenog povlašćenog proizvođača električne energije iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije koji je stečen na osnovu zahteva podnetog pre stupanja na snagu ovog zakona nastavlja da važi i produžava se u skladu sa propisima po kojima je taj status stečen.

Status privremenog povlašćenog proizvođača iz stava 4. ovog člana, može se produžiti najviše do tri godine na osnovu ovog zakona u slučaju:

1) sprečenosti privremenog povlašćenog proizvođača zbog pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 da u roku stekne status povlašćenog proizvođača ili

2) uvođenja nove energetske efikasnije tehnologije proizvodnje električne energije u odnosu na tehnološko rešenje u građevinskoj dozvoli na osnovu koje je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača.

U slučaju iz stava 5. ovog člana, zahtev za produženje statusa privremenog povlašćenog proizvođača podnosi se najkasnije 30 dana pre njegovog isteka.

U slučaju da se status privremenog povlašćenog proizvođača produži na osnovu ovog zakona u skladu sa stavom 5. ovog člana, podsticajni period traje osam godina.

Član 156.

Podzakonski akti i tehnički propisi doneti na osnovu Zakona o efikasnom korišćenju energije („Službeni glasnik RS”, broj 25/13), primenjivaće se i nakon stupanja na snagu ovog zakona ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Propisi za sprovođenje ovog zakona iz čl. 7-9, čl. 15 – 16, člana 21, čl. 23-24, čl. 26-27, člana 30, člana 36, čl. 37-40, člana 47, člana 51, čl. 54-55, člana 57, člana 60, čl. 62-63, čl. 65-67, člana 74, člana 81, člana 84, člana 91, čl. 94-95, čl. 97-99, člana 101. i čl. 108-110. ovog zakona biće doneti u roku od 18 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, izuzev podzakonskih akata iz stava 1. ovog člana.

Tehnički propisi iz člana 63. i čl. 65-66. ovog zakona biće doneti u roku od 24 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propis za sprovođenje ovog zakona iz člana 75. stav 5. ovog zakona, biće donet u roku od šest meseci od dana početka rada Uprave.

Član 157.

Gradske opštine će doneti programe energetske efikasnosti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 158.

Od dana stupanja na snagu ovog zakona smatra se da lica koja su stekla licencu energetskeg menadžera za oblast opštinske energetike imaju licencu za oblast energetike javnog sektora.

Član 159.

Povlašćeni proizvođači koji su stekli taj status na osnovu zahteva podnetog pre stupanja na snagu ovog zakona, dužni su da ispunjavaju obaveze utvrđene Zakonom o energetici, propisima donetim na osnovu njega, kao i sledeće obaveze utvrđene ovim zakonom:

- 1) da elektrana u toku rada ne prelazi vrednost odobrene snage koju je utvrdio nadležni operator sistema;
- 2) koristi reaktivnu energiju u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, pravilima o radu prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema;
- 3) poštuje sve propise u oblasti životne sredine.

Član 160.

Agencija donosi Metodologiju iz člana 91. stav 1. ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija će doneti Metodologiju iz člana 98. stav 2. ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ministarstvo objavljuje na svom sajtu maksimalnu visinu tržišne premije, odnosno maksimalne fid-in tarife za najkasnije mesec dana od dana donošenja Metodologije iz člana 91. stav 1. i člana 98. stav 2. ovog zakona.

Član 161.

Privredna komora Srbije će na svojoj internet stranici izraditi i objaviti elektronsku platformu za vođenje Javne evidencije i akta iz člana 44. ovog zakona u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 162.

Član 9. stav 4, član 14. stav 2. i član 53. stav 7. ovog zakona primenjivaće se nakon proteka od šest meseci od dana stupanja na snagu podzakonskog akta iz člana 14. stav 6. ovog zakona.

Član 35. stav 1. ovog zakona primenjivaće se počev od 1. januara 2025. godine.

Član 38. ovog zakona primenjivaće se počev od 1. januara 2025. godine.

Obaveza ugradnje mernih uređaja za priključke krajnjih kupaca na elektroenergetsku mrežu napona do 1kV i za priključke krajnjih kupaca na mrežu prirodnog gasa maksimalnog kapaciteta 10 m³/h i manjeg, iz člana 49. stav 1. ovog zakona, primenjivaće se od 1. januara 2023. godine.

Član 51. stav 5. ovog zakona primenjivaće se od 1. januara 2027. godine.

Član 61. ovog zakona primenjivaće se nakon proteka od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 163.

Analiza potencijala iz člana 117. ovog zakona biće izrađena najkasnije u roku od 24 meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 164.

Uprava će početi sa radom u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Aktivnosti Ministarstva na realizaciji ugovora finansiranih sredstvima Budžetskog fonda, preuzima Uprava danom osnivanja.

Član 165.

Odredbe koje u sebi sadrže pojam „tržište Republike Srbije”, nakon pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, tumačiće se kao da sadrže pojam „tržište Evropske unije”.

Član 166.

Odredbe iz čl. 118 - 125. ovog zakona primenjivaće se od dana izrade softverskog rešenja koji podržava ovaj sistem.

Član 167.

Danom stupanja na snagu prestaje da važi Zakon o efikasnom korišćenju energije („Službeni glasnik RS”, broj 25/13), osim:

- 1) odredaba čl. 7-9. koje se odnose na Akcioni plan za energetske efikasnost Republike Srbije, koje važe do 31. decembra 2021. godine;
- 2) odredaba čl. 59 - 62. koje se odnose na Budžetski fond za unapređenje energetske efikasnosti, koje važe do početka rada Uprave.

Član 168.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.